

נספח 1

צילום הודעת מזכיר הממשלה לעותרת 1

ציביה מארק חזרות רה"מ

online

תגובת מזכירות הממשלה:

בסיום כל ישיבת ממשלה מתפרסמת לציבור הודעת מזכיר הממשלה המשקפת את הדיון וההחלטות שהתקבלו באתה ישיבה.

כמו כן, מפורסמות לציבור באופן תדיר באתר האינטרנט כל ההחלטות שהתקבלו בישיבה.

בנוסף, נערך פרוטוקול החלטות של הישיבה המועבר לחברי הממשלה ולמשרדי הממשלה, והינו המסמך הרשמי לצורך ביצוע החלטות הממשלה.

תמלילי הישיבות (סטנוגרמות) הן מסווגות בסיווג סודי ביותר בהתאם לתקנון הממשלה והינם חוזרי חשאי למשך 30 שנה בהתאם לתקנות חוק הארכיונים.

אכן, מזכיר הממשלה רשאי בהתאם לתקנון הממשלה ובנסיבות מיוחדות בלבד לאשר רק לעובד ציבור לעיין בתמלילים לצורך עבודתו השוטפת בלבד.

הרציונל שנקבע לקביעת הסודיות הינו הצורך לאפשר לקברניטים להצביע ולהחליף דעות באופן חופשי ומשוחרר מלחצים. בהתאם לצו מצפתם ולשכלם הישר, ולהגן על איכות ההחלטות. גם בג"צ, בשבתו כבית משפט עליון לטרעורים, נדרש בעבר לעניין זה (ע"ס 7024/03 גבע נגד יעל גרמון), וקבע כי מתן האפשרות לקברניטים להביע עמדה באופן חופשי הינו הכרחי וחיוני לקבלת ההחלטה הנכונה.

לכן, חוק הארכיונים ותקנון הממשלה יקויימו כלשונם.

נספח 2

מכתב העותר 3 למזכיר הממשלה וליועמ"ש

בן מאיר - משרד עורכי דין

BEN MEIR - LAW OFFICE

רמת גן: רח' אבא הלל 21 (בית ששון חוגי), 60525
טל' 30 8787216 פקס: 30 9797216
12 Aba Hilel st. (Sason Hogi bldg.) Ramat Gan 5250606
Email- office@benmeir.co.il

Shachar Ben Meir Adv.
Zipi Shapira Adv.

שחר בן מאיר עו"ד
ציפי שפירא, עו"ד

Date 26/03/2020 תאריך

מבלי לפגוע בזכויות

פניה דחופה

לכב'

עו"ד אביחי מנדלבלויט
היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות הגשה מקוונת
א.ג.

הנדון: דרישה לפרסום מידי של הפרוטוקולים של הממשלה

הנני לפנות אליך בפניה דחופה זו כדלקמן:

1. סעיף 35 לחוק יסוד הממשלה קובע כך –

- (א) הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים בענינים אלה הם סודיים וגילויים ופרסומם אסור:
- (1) ביטחון המדינה;
 - (2) יחסי חוץ של המדינה;
 - (3) סוג ענינים אחר שהממשלה ראתה את סודיותו כחיונית למדינה, והכריזה עליו בצו, לענין סעיף זה;
 - (4) ענין שהממשלה החליטה לשמרו בסוד, ובלבד שגילוי ופרסומו של ענין כאמור אינו אסור אלא על מי שידע על ההחלטה.

2. מהאמור לעיל עולה, באופן מפורש כי המחוקק (המכוון במסגרת חוק יסוד) קבע כי הסודיות של הדיונים של הממשלה אינה חלה על כל דיון אלא רק על אלו המנויים בסעיפי המשנה של סעיף 35 (א).

3. במסגרת תקנון הממשלה ה-34 (ראה סעיף 71 לתקנון) ובמסגרת הנחיית היועץ המשפטי מספר 3.1002 נקבע כי הפרוטוקולים של ישיבות הממשלה יהיו חסויים לחלוטין ולא ימסרו, אלא במקרים יוצאים מהכלל שעליהן יחליט מזכיר הממשלה.

בן מאיר - משרד עורכי דין
BEN MEIR - LAW OFFICE

4. כך נכתב באותה הנחיה בהקשר זה –
- "תמדיניות לפיה, ככלל, אין לגלות או לפרסם פרוטוקולים של דיוני הממשלה ודיוני ועדות שרים, להבדיל מהחלטות, על-מנת שלא לפגוע באפשרות של דיון ענייני ופתוח והתבטאות חופשית של השרים ושאר המשתתפים, ללא שיקולים ואילוצים הכרוכים בפרסום הדברים - בדין יסודה"
5. ובכן – לא בדין יסודה.
6. תקנון הממשלה והנחית היועץ המשפטי אין להן, ולא יכול להיות להן, מעמד נורמטיבי מעל חוק יסוד.
7. יתרה מכך. הוראות חוק היסוד גוברות במקרה זה, הן מבחינת עליונות נורמטיבית, והן מבחינת דין ספציפי, על הוראות חוק החופש אליו מפנה בין היתר ההנחיה.
8. נוכח שחוק היסוד קובע רשימת מקרים סגורה, עם אפשרות לשיקול דעת במקרה האמור בסעיפים 35 (א) (3) ו (4) ברור כי קביעה גורפת על חיסיון הפרוטוקולים הינה בניגוד מפורש להוראות חוק היסוד.
9. כיום לאור האמור בתקנון הממשלה ובהנחיה, אין כל טעם או משמעות לבקשת עיון לפי חוק חופש המידע, שכן אלו אוסרים קטגורית על הגילוי שלהם, אך כאמור אין לדבר יסוד בדין.
10. בסמוך למועד כתיבת מכתבי זה נענתה העיתונאית נעה לנדאו (הארץ) בשלילה בבקשה לעיין בפרוטוקולים של ישיבות הממשלה העוסקות בהתמודדות עם נגיף הקורונה.
11. כאמור אין יסוד לאיסור הגורף שנקבע על אי גילוי הפרוטוקולים של ישיבות הממשלה.
12. ההתמודדות עם נגיף הקורונה אינה בגדר בטחון המדינה (במובן אליו התכוון סעיף 35 (א) (1) וגם אינו בגדר יחסי החוץ של המדינה.
13. גם אם הממשלה קיבלה החלטה (גורפת או פרטנית) מכח סעיף משנה א (3) כי הדיונים בממשלה בקשר להתמודדות עם נגיף הקורונה, יהיו חסויים, אזי מדובר בהחלטה פסולה, לא סבירה, לא מידתית, שאינה יכולה לעמוד, ואבאר.
14. ההתמודדות עם נגיף הקורונה מביאה למצב דברים בו מופעלים כנגד כל אזרחי המדינה אמצעי מעקב דרקוניים, רוב אזרחי המדינה נדרשים לשהות בביתם בכל שעות היממה, ועוד.
15. המכנה המשותף של כל האמצעים הללו (שאין חולק על הנחיצות שלהם גם אם יש חולק על הדרך בו הם מבוצעים) הוא של פגיעה משמעותית בזכויות האזרח הבסיסיות ביותר – חופש התנועה, פרטיות, חופש העיסוק ועוד.
16. מכל אלו מתחייב - במסגרת הרציונל כי השקיפות והגילוי משמשים כלי בידי האזרח לגבש את דעתו על השלטון ואף לבקר אותו – כי דווקא במועד זה, לאזרחי המדינה תהיה

בן מאיר - משרד עורכי דין
BEN MEIR - LAW OFFICE

- הזכות, דרך קבלת המידע, להיחשף במלואן לדיונים של הממשלה העוסקים בנגיף הקורונה.
17. אכן יתכן וחלק כזה או אחר של דיון ראוי או נכון שיוגדר כסודי, אך איסור גורף, כפי שקיים כעת, לעיון וגילוי של הפרוטוקולים של ישיבות הממשלה אינו סביר, וכאמור עומד בניגוד מפורש להוראות חוק היסוד, אשר קבע במפורש כי רק חלק מסוים ומוגדר מדיוני הממשלה יהיו חסויים.
18. לאור זאת, ודווקא בשעת חירום זו, ישנה חשיבות עצומה, כי ניתן יהיה לקבל עיון מלא (או חלקי) בפרוטוקולים של הממשלה העוסקים בהתמודדות עם נגיף הקורונה. בוודאי לאותו חלק העוסק במגבלות שיחולו על האזרחים.
19. זאת ועוד.
20. כידוע לך היטב, חלק משמעותי מההוראות לאזרחים ניתנות כיום דרך המסלול של תקנות שעת חירום לפי סעיף 39 לחוק יסוד הממשלה.
21. סעיף זה מאפשר לממשלה, הלכה למעשה, להתקין תקנות שכוון יפה על אף כל חוק.
22. במילים אחרות, הממשלה במסגרת ההחלטות שלה על תקנות שעת חירום יושבת הלכה למעשה כ"מחוקק" אשר מתקין תקנות לשעת חירום, ואותן תקנות פוגעות משמעותית בזכויות יסוד (הגם שפגיעה בחלקה ראויה).
23. במובן זה, אותו הליך "חקיקה" אשר נערך בממשלה, צריך ואמור להיות שקוף כפי שנעשה הליך חקיקה בבית המחוקקים במצב רגיל.
24. לאור כל האמור לעיל הנני פונה אליך בזאת בפניה דחופה להורות לממשלה למסור לעיון ולהנגיש את **כל הפרוטוקולים** של ישיבות הממשלה העוסקות במאבק בנגיף הקורונה, למעט מידע סודי שיש בהם, ובוודאי את אותם פרוטוקולים העוסקים בדיונים לקראת **התקנת תקנות שעת חירום**.
25. נוכח שאנו בעיצומו של מצב החירום, ואי גילוי הפרוטוקולים יש בה משום פגיעה בהוראות חוק היסוד, ונוכח שמתן תשובה לפניה זו בעוד זמן רב, לא יהיה בה כל תועלת, הינך מתבקש להשיב על פניה זו בתוך 7 ימים מרגע קבלתה.
26. ככל שלא אקבל תשובה כאמור, או שכל שאקבל תשובה שלילית, תוגש על ידי עתירה בעניין לבית המשפט הגבוה לצדק.
27. נא ראה בפניה זו משום מיצוי הליכים.

בכבוד רב

שחר בן מאיר עו"ד

העתק: מזכיר הממשלה

נספח 3

פניית העותרת 5 אל היועמ"ש ואל מזכיר
הממשלה

התנועה לחופש המידע (ע"ר)
 الحركة لحرية المعلومات
 The Movement for Freedom of Information

31 במרץ 2020

לכבוד

צחי ברורמן, מזכיר הממשלה
 די"ר אביחי מנדלבליט, היועץ המשפטי לממשלה

הנדון: בקשה לפרסום ומסירת מידע לציבור אודות דרכי הטיפול והחלטות הממשלה בזמן התפרצות נגיף הקורונה בישראל

שלום רב,

1. למן תחילת חודש מרץ 2020 מנהלת ממשלת ישראל, כממשלת מעבר שבמעבר, את המאבק בהתפשטותו של נגיף הקורונה. מדינת ישראל מצויה, כידוע, במצב חירום מיום הקמתה. סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה הוא שמעניק לממשלה את הסמכות להתקין תקנות בשעת חירום, וזאת תוך עקיפה של הכנסת, אף שמדובר בהוראות שיפה היה לו היו נחקקות בהליך מסודר בכנסת. כך, רשאית הממשלה במצב הדברים להפקיע זמנית את תוקפן או לקבוע תנאים, אלא אם יש הוראה אחרת בחוק. ואכן, בימים אלה יושבת ממשלת מעבר כמחוקק, ומתקינה תקנות על גבי תקנות לשעת חירום, כשרובן המכריע כרוכות בפגיעה חסרת תקדים בזכויות הפרט, ביחסי אזרח ומדינה ובמרקם החיים, הגם שפגיעה זו בחלקה ראויה, שכן זו נעשית לשם תכלית ראויה של שמירה על בריאות הציבור.
2. מבלי להתייחס לגופן של תקנות שעת חירום כאלה ואחרות שהותקנו בשבועות האחרונים, מצופה מהממשלה, ועל אחת כמה וכמה ממשלת מעבר, להקפיד לדווח לציבור על דיוניה והחלטותיה בקשר עם דרכי הטיפול בהתפרצות נגיף הקורונה באורח שקוף ותכופ, דבר שלא נעשה עד כה. אנו סבורים, כי שקיפות ודיווחים רצופים ומלאים לציבור יכולים להואיל לא רק עם בריאות הציבור אלא גם בגיבושו ושמירה על חוסנו הלאומי של הציבור, הדרושים בעת הזו¹. כמוכן שהגילוי המבוקש במסגרת פנייה זו אינו מתייחס למידע שבפרסומו עלול להיות משום פגיעה בביטחון המדינה ובשאר אינטרסים ציבוריים חיוניים שלגביהם הדין אוסר על גילוי במפורש.
3. נקדים ונציין בנקודה זו, כי חוק חופש המידע הכיר אף הוא בחשיבותו של מידע הנוגע לבריאות הציבור. סעיף 10 לחוק זה קובע כי טעמים של שמירה על בריאות הציבור יהיו משקל לזכות מסירת מידע ציבורי, אף אם ישנם אינטרסים שיש בהם כדי לשקול שיקולים נגד מסירת המידע.
4. על רקע זה, ועל בסיס הסמכות הנתונה למזכיר הממשלה בהתאם להנחיה 3.1002, מסירת מידע מישיבת הממשלה-פניות מן הציבור, בהתאם לתקנון לעבודת הממשלה ה-34 וכן בהתאם להוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, אנו מבקשים לקבל לידינו את המידע כפי שיפורט להלן:

¹ <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2020/03/thing-determines-how-well-countries-respond-to-coronavirus/609025>

5. בסיס המידע והתשתית העובדתית להחלטות הממשלה – על פי פרסומים רשמיים ואחרים, מאז פרוץ משבר הקורונה, מובאים בפני הממשלה הערכות ומודלים שונים הכוללים נתונים רבים המהווים למעשה חלופות לדרכי טיפול בנגיף. נתונים אלו, מהווים בסיס להחלטות ולצעדים הננקטים על ידי הממשלה. ההתמודדות עם התפרצות הנגיף מאופיינת במידה רבה של חוסר ודאות, אשר מוצאת ביטוי, בין היתר, בהצגתן של תאוריות שונות ביחס לניתוח המצב ודרכי הטיפול. משום כך קיימת חשיבות עליונה בהצגת בסיס המידע המצוי בידי הממשלה, לציבור. לעניין זה נבקש את המידע הבא שהוצג לממשלה, אם כמסמך כתוב או כמצגות או בכל דרך אחרת ושעל על בסיסו התקבלו החלטות בדבר הצעדים שנקטו²:

א. סקירה מקיפה של מצב הדברים בישראל – הן ביחס למצב התחלואה והן ביחס לעומס על מערכת הבריאות וכן נתונים אודות מערכות נוספות (כגון היציבות הפיננסית, מערך שרותי הרווחה וכד') שיש בהן להשליך על החלטות הממשלה בשעת חירום;

ב. נתונים וסקירות של מערכת הבריאות (משרד הבריאות ובתי החולים) בנוגע להיערכות המערכת הבריאותית ובתי החולים כפי שאלו הוצגו לממשלה, ובתוך כך מספר מכוונות ההנשמה הזמינות והתקינות, כוח האדם ולהבדיל, המוניטורים הדרושים להפעלתן, וכן נתונים לגבי היערכות בתי החולים והצוותים הרפואיים לקליטת מאסה הולכת וגדלה של חולי קורונה שנוקטים לאשפוז.

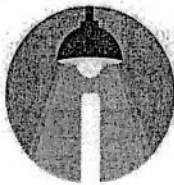
ג. מידע אודות הנגיף – הגם שהבנת דרך פעולתו והשפעתו של הנגיף נלמדת בימים אלו, יש לפרסם את המידע הרפואי המקובל על גורמי הרפואה, ומהווה את המידע המחקרי התקף עליו נשענים מקבלי ההחלטות וזה שהוצג בפני ממשלת המעבר;

ד. מחקרים ומודלים – מחקרים ומודלים שהוצגו ועמדו בפני מקבלי ההחלטות בנוגע להתפשטות הנגיף וההתמודדות עימו, וככל שאלו אומצו על ידי הממשלה כדרך פעולה נבקש לקבלם.

ה. מצב הדברים בעולם – דרכי פעולה של מדינות שונות שישראל החליטה לאמץ או לדחות, תוך הבנה מדוע מודל מסוים, או חלקו מתאים לישראל, כמו כן מדוע חלופות אחרות (לעתים פוגעניות פחות) נפסלו;

ו. מדיניות ויעדי הממשלה – האם ישנה תכנית ארוכת טווח לטיפול בהתפרצות נגיף הקורונה שאומצה והתרחישים התרחישים השונים שהוצגו לממשלה,

² לעניין זה נפנה לעמ"מ 7024/03 עו"ד אריה גבע נ' יעל גרמן (נבו), ולהלכה שנקבעה באשר לתשתית העובדתית, ככלל אין לחיל את הסייג שבסעיף 9(ב) על מידע עובדתי שנאסף על ידי הרשות לצורך גיבוש מדיניות. משנשלמה מלאכת עיצוב המדיניות אין הרשות יכולה לחסות עוד בצלו של הסייג ויש לחשוף את המידע הרלוונטי בפני הציבור.

התנועה לחופש המידע
الحركة لحرية المعلومات
The Movement for Freedom of Information

ככל שנקבעו יעדים על ידי הממשלה להשגה לצורך התמודדות עם הנגיף נבקש לקבלם, ומה הן ההשלכות במקום שהממשלה אינה משיגה את יעדיה.

2. תכנית הפועלה שגובשה והוצגה לממשלה על מנת להתגבר ולצאת מהמשבר ובתוך כך מצגות שהוצגו לממשלה במסגרת כלל הדיונים בדבר התמודדות עם נגיף הקורונה.

למען הסר ספק אין באמור כדי לדרוש מהממשלה לפרסם מידע שאינו מצוי בידה, אלא לפרסם מידע שממילא קיים והוצג בפני מקבלי ההחלטות.

פרוטוקולים וסטנוגרמות –

א. פרוטוקולים ו/או סטנוגרמות של דיוני הממשלה שעניינם מאבק בנגיף הקורונה בכל ה"חזיתות", דהיינו בפן בריאותי, רפואי, כלכלי, מסחרי וכו'.

ב. פרוטוקולים, סטנוגרמות, תמלילים ונספחיםם בקשר עם דיונים שנערכו בממשלה באפשרות להפעיל תכנית חירום לאומית שגיבש משרד הבריאות להתמודדות עם מגפה, כגון זו שפורסמה ב-2007 בכותרת "תכנית מוכנית מערכת הבריאות לשפעת פנדמית":

https://www.health.gov.il/Subjects/emergency/preparation/DocLib/tora/BIO_TORA_PANDEMIC_FLU.pdf

ג. פרוטוקולים ו/או סטנוגרמות שעניינם התקנת תקנות שעת חירום במסגרת המאמץ להאטת התפשטותו של נגיף הקורונה.

הטיעון המשפטי:

סעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה קובע כדלקמן

6. גם הפן המשפטי מצדיק את מסירת המידע. חוק-יסוד: הממשלה כלל לא מונע את פרסום המידע המבוקש, והאיסור המצוי בתקנון לעבודת הממשלה סותר את חוק-היסוד. על מנת לתאר את המצב המשפטי במדויק, יובא להלן סעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה כלשונו:

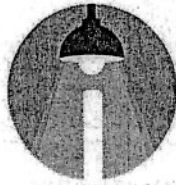
35. (א) הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים בעניינים אלה הם סודיים וגילויים ופרסומם אסור:

(1) ביטחון המדינה;

(2) יחסי חוץ של המדינה;

(3) סוג עניינים אחר שהממשלה ראתה את סודיותו כחיונית למדינה, והכריזה עליו בצו, לענין סעיף זה;

(4) ענין שהממשלה החליטה לשמרו בסוד, ובלבד שגילוי ופרסומו של ענין כאמור אינו אסור אלא על מי שידע על ההחלטה.

התנועה לחופש המידע (י"ד)

الحركة لحرية المعلومات
The Movement for Freedom of Information

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על דברים שהממשלה או ראש הממשלה, או מי שהממשלה או ראש הממשלה הסמיכהו לכך, התירו את פרסומם, או על דברים שפרסומם נדרש על פי דין.

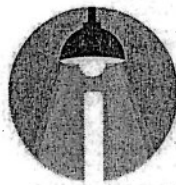
7. המקור הנורמטיבי שבו נתלים תקנון הממשלה והנחיות היועץ הנזכרת לעיל באשר לסודיות המסמכים היא הוראת סעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה, אלא שזו קובעת רשימה סגורה של עניינים שהדיונים בהם הם סודיים וגילויים ופרסומם אסור.
8. רשימה סגורה זו כלל לא כוללת עניינים כגון התמודדות לאומית עם אתגר אפידמי עולמי, כבענייננו, על כן אין מקום להחלת חיסיון גורף על החומרים שהוכנו וואו הוצגו לממשלה לרבות הדיונים עצמם, ודאי לא כברירת מחדל.
9. מבחינה זו – נציין שהתקנון המדובר סותר במידת מה את חוק-יסוד: הממשלה. בעוד חוק-יסוד הממשלה קובע רשימה סגורה של נושאים שהדיון לגביהם ייוותר סודי, הרי שהתקנון מרחיב וקובע בסעיף 71(ב) לו כי תמליל הישיבות יסומן כ"סודי ביותר"³.
10. כפי שציינתי בראשית פנייתי, המחוקק בחר להעניק יתר משקל לזכות למידע כאשר זו נוגעת לבריאות הציבור:

סעיף 10 לחוק חופש המידע- התשנ"ח 1998 קובע כדלקמן:

10. בבואה לשקול סירוב למסור מידע לפי חוק זה, מכוון הוראות סעיפים 8 ו-9, תיתן הרשות הציבורית דעתה, בין היתר, לעניינו של המבקש במידע, אם ציין זאת בבקשתו, וכן לענין הציבורי שבגילוי המידע מטעמים של שמירה על בריאות הציבור או בטיחותו, או שמירה על איכות הסביבה.

11. מובן לנו שמקצת המידע המבוקש עשוי להיות כזה שהממשלה רואה את סודיותו כחיונית למדינה בשל חשש לפגיעה בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה וכיוצא באלה. אולם, מכאן ארוכה מאד הדרך עד להטלת סודיות מוחלטת של כלל הדיונים בדבר התמודדות עם משבר הקורונה ועל הנתונים המשמשים יסוד להחלטותיה של הממשלה. ויוער, גם בימים כתיקונם פרוטוקולים וסטנוגרמות של ישיבות הממשלה, על נספחיהן, ראוי שיגיעו לציבור (בהתאם לדרישה ולעניין הציבורי). כך גם הנחיה 3.1002, שצוינה לעיל וכותרתה "מסירת מידע מישיבות הממשלה – פניות מן הציבור" מבחירה את האפשרות למסירת המידע האמור, ב"ניסיונות מיוחדות" ו"במשורה".
12. מכל מקום, היות שבעת הנוכחית דיוני הממשלה אינם נערכים כבימי שגרה, ובמרבית הדיונים מתקבלות החלטות על התקנת תקנות חירום הפוגעות בחירויות פרט ואזרח, ללא פיקוח פרלמנטרי אפקטיבי, ברי שיש, לכל הפחות, להפעיל את החריג המתואר לעיל ולהורות על פרסום מידע לציבור.

³ סעיף 71(ב) לתקנון לעבודת הממשלה ה-34 מיום 26.5.2015 קובע כי "תמליל של ישיבות הממשלה ושל ועדות שרים בדיוניהן יסווג יסודי ביותר". (...) "ס"ק (ג) קובע חריג לכלל זה, ולפיו "מוכרז הממשלה רשאי, על אף האמור בסעיף (ב) לעיל, לסווג תמליל או חלק ממנו בכל סיווג. אולם, תמליל של ישיבות הממשלה ושל ועדות השרים בדיוניהן בעניינים המפורטים בסעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה, יסווגו יסודי ביותר ויחולו עליהם הוראות סעיף 72 לתקנון זה בשינויים המחויבים".

התנועה לחופש המידע (ע"ד)
الحركة لحرية المعلومات
The Movement for Freedom of Information

13. דווקא בעת הזאת, שבה עתידו המשותף של הציבור תלוי בסולידריות חברתית ובשיתוף פעולה אזרחי וממשלת המעבר נוקטת בצעדים קשים, שעה שרוב רובו של הציבור מסוגר בבתים ונשמע להוראות – חיוני לפעול לאלתר לפרסום יזום של כלל הפרוטוקולים של ישיבות הממשלה והחומרים שהוגשו לה.

14. בהקשר זה, אנו מבקשים להפנות את תשומת הלב למהלך שביצעה ממשלת אנגליה בימים אלו ממש, וכיצד פרסמה באופן יזום את כלל המסמכים והמחקרים שהובילו אותה לנקוט במדיניות בה נקטה: <https://www.gov.uk/government/news/coronavirus-covid-19-scientific-evidence-supporting-the-uk-government-response>

סוף דבר:

15. הרציונל העיקרי העומד בבסיס זכות הציבור לדעת מושתת על הרעיון שהשקיפות והגילוי הם בין היתר כלי בידי הציבור לגבש דעתו על פעולות שנוקט השלטון ולפקח עליו. כך, על אחת כמה וכמה ישנה חשיבות לפרסום מידע הנוגע לפעולותיה של ממשלת מעבר. בימים אלו בהם נמצאים אזרחי מדינת ישראל במצב של סגר (גם אם חלקי) ועתידם הקרוב לוט בערפל, אנו סבורים כי באמצעות חשיפתו של הציבור לדיוני הממשלה והליך קבלת ההחלטות, באופן מבוקר, יכול הדבר לסייע ולהגביר את אמון הציבור בצעדים בהן נוקטת הממשלה, לסייע לביטחונם האישי של אזרחי ישראל ולהגביר את שיתוף הפעולה האזרחי הדרוש בעת הזו.

16. כולנו תקווה כי משבר זה יחלוף במהרה, ובמידת נזק מועטה. עד אז, ומתוך רצון להבטיח הגנה על זכויות יסוד ותקינות פעולות הממשל והליך קבלת ההחלטות, אנו סבורים שיש לפעול על מנת להגביר את רמת השקיפות של הממשלה בניהול משבר זה. שקיפות זו אינה פריבילגיה אלא מהווה רכיב נדרש ומרכזי במלחמה בנגיף הקורונה, וגם זו תסייע בשמירה על בריאות הציבור כמו גם בחוסנם של האזרחים לשמור על הכללים הנכפים עליהם.

17. על כן, לאור כל האמור לעיל, אנו - התנועה לחופש המידע, פונים אל מזכירה הממשלה והיועץ המשפטי לממשלה ומבקשים להעמיד את כל המידע המפורט לעיל לעיונו של הציבור על פי דין וללא כל דיחוי.

18. התנועה לחופש המידע, שומרת על זכותה לפעול על פי כל דין למיצוי זכויותיהם בפני כל ערכאה מוסמכת, ככל שפנייה זו לא תענה כדין ובכתב.

בכבוד רב,

רחלי אדרי, עו"ד

נספח 4

תשובת מחלקת ייעוץ וחקיקה לעותרת 5

לשכת היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, ח' ניסן תש"פ
02 אפריל 2020

מס' מסמך: 004-99-2020-007892
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
רחלי אדרי, עו"ד
התנועה לחופש המידע (ע"ר)
באמצעות דוא"ל: rachely@meida.org.il

שלום רב,

**הנדון: בקשה לפרסום ומסירת מידע לציבור אודות דרכי הטיפול והחלטות הממשלה
בזמן התפרצות נגיף הקורונה בישראל**
סמך: מכתבך מיום 31 מרץ 2020

הריני לאשר בזאת כי מכתבך שבנדון התקבל בלשכתנו ביום 31/03/2020.

לאחר עיון בפנייתך היא הועברה לטיפול של עו"ד דינה זילבר – המשנה ליועץ המשפטי לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי).

לבירור ניתן לפנות לטלפון: 073-3925592.

למען הסר ספק, יובהר כי אין באמור משום חיווי דעה או נקיטת עמדה באשר לפנייה, לגופה.

בכבוד רב,

אוריאל מיכאלי שם-טוב
ראש לשכת היועץ המשפטי לממשלה

העתק (בצירוף הפניה): עו"ד דינה זילבר – המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-
מינהלי).

נספח 5 א'

עמ' 3308 חוברת ל"ח ישיבה שכ"ג, י"ט אב
תשכ"ח (13 אוגוסט 1968)

זהו אחד הפגמים החמורים בחיננו, שעל נגע זה של הדלפות משיבות הממשלה לא הצלחנו עד עכשיו להתגבר. הייתי רוצה לראות באחד הימים עובדה ראשית, שנאספו הוכחות מספיקות שאפשר לומר: אתה, שר פלוני, הדלפת סודות משיבות הממשלה; ושנית, שמוסקות מסקנות מעובדה זו בין על-ידי שראש הממשלה תובע מאותו שר להתפטר, ובין על-ידי שהיועץ המשפטי מבקש את הסרת חסינותו, כדי לאפשר את העמדתו לדיון. אני מניח שלכנסת לא תהיה התנגדות לחסרת החסינות, אם תבוא בקשה כזאת.

אורי אבנרי (העולם הזה - כוח חדש):
אם תבוא.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת-המשנה לחוקי יסוד):
הסודיות צריכה לחול על כל הדברים הנדונים בשיבות הממשלה, אולם לא חשבנו שמוצדק להטיל סנקציה פלילית על המפרסם דברים שנודעו לו משיבות הממשלה, אלא אם כן הנושא הנדון הוא נושא שקיים אינטרס ציבורי שלא יפורסם. במלים אחרות: בעוד שחובת הסודיות לגבי חברי הממשלה מוטלת ביחס לכל העניינים הנדונים בממשלה, לפי חוק הסודות הרשמיים ולפי תקנון הממשלה, הרי איסור הפירסום - הנבלו אותו לעניינים מסויימים, מפני שלא חשבנו שיש הצדקה להטיל סנקציה פלילית על המפרסמים לגבי כל תחום הנושאים הנדונים בממשלה.

שמענו בעניין זה את נציגי העתונות, ובניסוח הסעיף התחשבנו בדעותיהם, הלכנו לקראתם, אף כי לא קיבלנו את כל עמדתם. קבענו סעיף הנראה לנו כסעיף המאזן את הצורך בשמירת סודיות דיוני הממשלה בעניינים חיוניים, מצד אחד, ואת העקרון של חופש העתונות, מצד שני, והטלנו את האיסור רק על דברים מובחרים - לא את איסור ההדלפה, אלא את איסור הפירסום - והדברים המובחרים האלה הם: בטחון המדינה, יחסי חוץ של המדינה ועניינים אחרים שהממשלה חושבת שהיוני, מבחינת האינטרסים של המדינה, שהם יישארו בסוד. במלים אחרות: הפכנו את הסעיף על פיו. במקום הצעה המקורית אשר אמרה: הכל אסור לפירסום מלבד הדברים שהותרו במפורש, אמרנו: אסורים בפירסום דברים הנוגעים לבטחון המדינה, ליתסי-חוץ של המדינה דברים שנאסרו במפורש. בגבולות מצומצמים אלה אנחנו חושבים שסעיף זה הוא חיוני כדי להבטיח עבודה תקינה של הממשלה, ואנחנו מבקשים לדחות את ההסתייגות.

היו"ר ק. לוח:
נעבור להצבעה.

הצבעה

הצעת חברי-הכנסת א. אבנרי, מ. וילנר וש. מיקוניס למחוק את סעיף 28 לא נתקבלה.
סעיף 28, בנוסח הוועדה, נתקבל.

היו"ר ק. לוח:
על סעיף 29 כבר הצבענו. לסעיף 30 אין הסתייגויות.

הצבעה

סעיף 30 נתקבל.

היו"ר ק. לוח:

ההסתייגויות לסעיף 21 כבר נומקו וכן נשמעה תשובת יושב-ראש ועדת-המשנה לחוקי יסוד. ובכן, נצביע.

הצבעה

התיקון של חברי-הכנסת י. ה. קלינהופר לסעיף 31 (א) לא נתקבל.

הצעת חברי-הכנסת י. ה. קלינהופר למחוק את סעיף 31 (ב) לא נתקבלה.

התיקון האלטרנטיבי של חברי-הכנסת י. ה. קלינהופר לסעיף 31 (ב) לא נתקבל.

התיקון של חברי-הכנסת מ. אונא לסעיף 31 לא נתקבל. שני התיקונים של חברי-הכנסת א. טיאר לסעיף 31 לא נתקבלו.

סעיף 31, בנוסח הוועדה, נתקבל.

היו"ר ק. לוח:

לסעיף 32 - הסתייגות לחברי-הכנסת בן-פורת.

מרדכי בן-פורת (מפלגת העבודה הישראלית):

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מניח שלו היה סיפק ביד ועדת-המשנה, שאיני חבר בה, לדון בהסתייגותי, ייתכן שהיתה מקבלת אותה.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת-המשנה לחוקי יסוד):
לא.

מרדכי בן-פורת (מפלגת העבודה הישראלית):
אז אני מצטער.

סעיף 32 קובע: „שר הממונה על ביצועו של חוק רשאי ליטול לעצמו כל סמכות, למעט סמכות בעלת אופי שיפוטי, הנהוגה על-פי אותו חוק לעובד מדינה, אם אין כוונה אחרת משתמעת מן החוק; השר רשאי לעשות כאמור לעניין מסויים או לתקופה מסויימת.“

אני מניח שהשר שוקל לפני שהוא נוטל סמכות. אני גם יכול לשער באילו מקרים נוטל השר לעצמו סמכות: במקרים שבעל הסמכות נעדר ואינו יכול למלא את תפקידו, או כאשר בעל הסמכות מבקש ממנו ליטול ממנו את הסמכות מכיון שהיא מבדיה עליו, או כאשר השר מגלה מחדל מסויים מצד בעל הסמכות, או במקרים דומים אחרים.

אני מבקש בהסתייגותי, שכאשר השר נוטל סמכות כזאת, יפורסם הדבר ברשומות, כדי שאפשר יהיה לבקר אחרי-כך את נטילת הסמכות בכנסת ובציבור.

היו"ר ק. לוח:

רשות הדיבור ליושב-ראש ועדת-המשנה לחוקי יסוד.

חיים יוסף צדוק (יו"ר ועדת-המשנה לחוקי יסוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. בעקבות דברי חברי-הכנסת בן-פורת אני יכול לומר: ייתכן, שלו היה קורא את האמור בסעיף 41 (ב) (2), היה מוותר על הסתייגותו. ובכן, בסעיף זה, שאנחנו דנים בו, מדובר על נטילת סמכויות על-ידי שר, ונאמר, שנטילת הסמכות יכולה להיות לעניין מסויים או לתקופה מסויימת. אמרנו בסעיף 41 שעל אלה תפורסם הדעה ברשומות. מטעם הממשלה: נטילת סמכות לפי סעיף 32 לתקופה.

נספח 5 ב'

עמ' 3097 חוברת ל"ז, ישיבה שי"י, י"ב אב
תשכ"ח (6 אוגוסט 1968)

הצלתו להתגבר על הממשלה הזאת, ועד היום הזה, איך שהוא, בדרכים נסתרות או לא כלי-כך נסתרות, הדברים מגיעים לפרסום.

יתר עם זאת, לגבי דברים שפרסומם עלול להיות ממש תקלה לציבור, לא ראינו אפשרות שלא להיעזר גם באיסור הפרסום, ואת ההצעה, כפי שהביאה אותה הממשלה לפנינו, היקננו בשני דברים: א) במקום ההצעה אשר אמרה: הכל אסור לפרסום מלבד הדברים שהותרו, אמרנו: אסורים בפרסום רק דברים הנוגעים לבטחון המדינה, דברים הנוגעים ליחסי החוץ של המדינה, סוגים אחרים של עניינים אשר הממשלה קבעה אותם בצו, ועניינים ספציפיים שהממשלה קבעה שמן הראוי כי יישמדו בסוד, אבל לגבי עניינים ספציפיים אלה יחול האיסור רק על מי שידוע שהממשלה החליטה שהם אסורים בפרסום. זהו הדבר האחד שבו שינינו מן ההצעה כפי שהיתה לפנינו.

הדבר השני, שהכנסנו בו שינוי, הוא שהבהרנו כי האיסור חל במידה שווה על המגלה ועל המפרסם: גט על מי שמתחף בישיבת הממשלה ומגלה לזולת תוכן גם של דיונים, באותם נושאים מוגדרים, אף כי אולי אין בזה משום פרסום, כלומר, על המדליף, וגם על המפרסם. בזה ניטל, לפחות באופן חלקי, העוקף של הטענה האומרת, שחוק זה בא להחמיר עם המפרסמים ולהקל עם המדלפים. האיסור נקבע במידה שווה לגבי שניהם, אף כי למען שלמות התמונה חייב אני להבהיר, שגם בחוק הקיים עוד לפני חקיקת הסעיף הזה ישנו איסור כזה בסעיף 37 לחוק לחיכון דיני העונשין (בטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים) האוסר על כל עובד הציבור - ושר הוא עובד הציבור - למסור ללא סמכות חוקית ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו לאדם שלא הוסמך לקבלה. אבל למען ההבהרה המלאה של הסוגיה הזאת מצאנו לנכון לומר במפורש: איסור זה חל במידה שווה על המגלה ועל המפרסם.

אני עובד לסעיף 29 שנסה הוא נושא להסתייגויות, ויתכן שאגב תשובה להסתייגויות אלה יהיה צורך להרחיב במקצת את הדיבור בנושא זה. בשלב זה אני רוצה רק להבהיר שסעיף זה נועד למלא לאקונה הקיימת כיום בחוק. כיום המצב הוא שישנם תפקידים שונים, שהם תפקידי המדינה, שהמדינה חייבת לעשותם, שחיוני למדינה שיעשו, כגון התקשרות בהסכמים עם מדינות אחרות; או דברים פרואיים יותר, כגון לקיחת הלוואה בשם המדינה; או דברים חמורים יותר, כגון קבלת החלטה על יציאה לפעולה צבאית. בשום מקום בחוק שלנו לא נאמר באופן ברור ומפורש מי מחליט על פעולות מסוג זה בשם המדינה, מהו האורגן הממלכתי אשר בשם המדינה פועל בעניינים אלה. מובן שאפשר להסדיר כל אחד מן הנושאים הללו בחוק ספציפי. אפשר לחוקק חוק שיסדיר במפורש את הדינים הקשורים בכריתת אמנות והסכמים בין-לאומיים. כאשר נקבל ביום מן הימים חוק כזה, הוא אשר יקבע זאת ולא הסעיף שאנו קובעים עכשיו, אבל תמיד ישאר תחום של עניינים שטרם הוסדרו על-ידי חוק מפורש. באותו תחום הממשלה חייבת לפעול, ואנו חייבים להסמיך אותה לכך ולומר: באותם תחומים בלתי מוסדרים על-ידי חוקים מפורשים, הממשלה היא הזרוע הפועלת בשם המדינה.

בסעיף 30 יש חידוש, והחידוש הוא בכך כי העברת

פטרות שר נכנסת לתוקפה כעבור שבוע ימים מיום שהוגשה. על זה היתה ביקורת בעת הדיון בקריאה הראשונה, ונאמר אז: אין כל סיבה שהתפטרותו של חבר כנסת נכנסת לתוקפה כעבור ארבעים ושמונה שעות, והתפטרותו של נשיא המדינה - לפי חוק יסוד: נשיא המדינה - גם היא נכנסת לתוקפה כעבור ארבעים ושמונה שעות, ודווקא כאן התפטרותו של שר נכנסת לתוקפה כעבור שבוע ימים. קיבלנו את הטענה הזאת ואמרנו שגם התפטרותו של חבר הממשלה נכנסת לתוקף, כמו התפטרותו של חבר הכנסת, כעבור ארבעים ושמונה שעות מהזמן שהוגשה, וזאת אם קודם לכן חזר בו.

קבענו שכשם שאין מצרפים שר נוסף לממשלת מעבר, כך אין מתפטרים ממשלת מעבר. החובה לכהן בממשלת מעבר, אשר יכולה בנוסחות מסוימות להיות לאו דווקא נעימה, היא לא רק חובה קולקטיבית של הממשלה כולה, היא לא רק חובה של ראש הממשלה, אלא היא חובה של כל שר המכהן באותה הממשלה, שאם לא כן אפשר בנקל, על-ידי התפטרויות, לרוקן מתוכנה את ההוראה המחייבת המשך כהונתה של הממשלה בתקופת המעבר כדי להבטיח רציפות הממשל במדינה, כדי שבכל עת ובכל שעה תהיה ממשלה בישראל. עד עכשיו יכול היה שר, לכאורה, להתפטר ממשלת מעבר; על כל פנים, העניין היה לפחות בלתי-ברור. תשבנו שמן הראוי להבהיר דבר זה.

אני עובד לסעיף 28 שהוא סעיף הידוע בסעיף הסודיות של ישיבות הממשלה. תשבנו שקיים אינטרס ממלכתי שהדיונים וההחלטות בישיבות הממשלה לא יהיו נושא לפרסום משני טעמים: א) מפני שבישיבות הממשלה, בדיוניה ובהחלטותיה, ישנם דברים שהאני-טרס הציבורי מחייב שלא יפורסמו; ב) מפני שיש אינטרס ציבורי שכל חבר בממשלה יוכל, בשעת הדיונים בממשלה, להביע דעתו תוך חופש גמור, בלי שיהיה צפוי לחשש שמה שהוא אומר בישיבת הממשלה ביום א' יתפרסם בעתוני הערב למחרת.

אורי אבנרי (העולם הזה - כוח חדש):
למה לא בעתוני הבוקר?

שלמה כהן-צידון:
עתוני הבוקר אינם מדליפים?

חיים יוסף צדוק (י"ר ועדת-המשנה לחוקי יסוד):
אינני יודע, אולי הם פחות זריזים. אנו קיבלנו את העקרון הזה, שמן הראוי להבטיח את סודיות דיוני הממשלה.
אני מוכרח לומר ...

תופיק טובי (הרשימה הקומוניסטית החדשה):
שלא ידליפו.

חיים יוסף צדוק (י"ר ועדת-המשנה לחוקי יסוד):
אני מבקש שתשמע את דברי עד הסוף. אתה מסתייג בסעיף זה ועוד נחזור לסוגיה זו.

אינני יכול להגיד כי אין טעם בטענה האומרת שחובת הסודיות מוטלת ראשית כל וקודם כל על המשתתפים בישיבות הממשלה, והם ראשית כל וקודם כל חברי הממשלה. זו אחת התופעות השליליות, הפגומות, בחיי הממשל שלנו. במישך כל השנים טרם

נספח 6

תקנון הממשלה ה – 34

מזכירות הממשלה

התקנון לעבודת הממשלה

הממשלה ה- 34

בראשות בנימין נתניהו

אושר בהחלטת הממשלה מס. 29 מיום 26.5.2015

תוכן עניינים

מספר עמוד

מספר סעיף

6.....	פרק א': סדר-היום של ישיבות הממשלה	6.....
6.....	1. סדר היום	6.....
6.....	2. נושאים לסדר היום	6.....
6.....	3. הגשת ההצעה	6.....
6.....	4. תוכן ההצעה	6.....
7.....	5. הצעה הכרוכה בפעולת שר אחר	7.....
8.....	6. סמכות הנתונה על-פי דין בידי שני שרים או יותר – אי הסכמה	8.....
8.....	7. פרסום ברשומות	8.....
8.....	8. המצאת סדר היום לשרים	8.....
8.....	9. חריגה מהכלל	8.....
8.....	10. אשרור ואישור אמנות בינלאומיות	8.....
9.....	11. נספחים	9.....
10.....	פרק ב': ישיבות הממשלה	10.....
10.....	12. מועד הישיבות ומקומן	10.....
10.....	13. ניהול הישיבות	10.....
10.....	14. השתתפות בישיבות הממשלה	10.....
10.....	15. הנושאים לדיון	10.....
11.....	16. סדר הדיון	11.....
11.....	17. שאלות	11.....
11.....	18. הצבעות	11.....
11.....	19. החלטה שלא בישיבת הממשלה	11.....
12.....	20. בדיקה מקדמית למינויים הנעשים על-ידי הממשלה או המובאים לאישורה	12.....
13.....	21. מינוי נציגי משרדים אחרים לוועדה או מועצה	13.....
13.....	22. ייצוג הולם במינוי ועדה או מועצה	13.....
13.....	23. דין החלטת ממשלה ודיון מחודש בהחלטה שנתקבלה	13.....
13.....	24. הצעה להחלטה, הסתייגות וערר של שר שחדל לכהן או ששינה את תפקידו בממשלה	13.....
15.....	פרק ג': ועדות שרים	15.....
15.....	25. ועדות שרים, היושב בראשן, הרכבן וסמכויותיהן	15.....
15.....	26. מזכירות ועדות השרים	15.....
15.....	27. סדר היום של ועדות השרים	15.....
15.....	28. השתתפות בוועדות השרים	15.....

16.....	מקום ישיבות ועדות השרים	29 .
16.....	ממלא מקום חבר ועדת השרים	30 .
16.....	ועדות שרים בראשות ראש הממשלה או בהשתתפותו	31 .
16.....	ממלא מקום יושב ראש ועדת שרים	32 .
16.....	המניין בישיבת ועדת שרים	33 .
17.....	הצעה החלטת בוועדת שרים הכרוכה בפעולות שר אחר	34 .
17.....	הנושאים לדיון בוועדות שרים	35 .
17.....	סדר הדיון בוועדת שרים	36 .
17.....	הצבעות בוועדת שרים	37 .
18.....	החלטה שלא בישיבת ועדת שרים	38 .
19.....	ערר על החלטת ועדת שרים	39 .
19.....	דיון בערר	40 .
19.....	החלטות ועדת שרים שהן על דעת הממשלה	41 .
20.....	ועדות משנה	42 .
20.....	ועדות שרים משותפות	43 .
20.....	ועדות שרים הפועלות על-פי חוק	44 .
20.....	הצעה להחלטה, הסתייגות וערר של שר שחדל לכהן	45 .
21.....	פרק ד': ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי – הוראות מיוחדות	
21.....	כללי	46 .
21.....	הרכב ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי וכינוסה	47 .
21.....	סדר היום ודיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי	48 .
21.....	דיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי	49 .
22.....	תחולה על דיוני הממשלה	50 .
22.....	סודיות, עיון בפרוטוקולים והודעות לתקשורת	51 .
22.....	דין החלטות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי	52 .
22.....	תכנון רבעוני לדיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי	53 .
22.....	מעקב אחר החלטות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי	54 .
23.....	פרק ה': העברת נושאים מן הממשלה לוועדת שרים ומוועדת שרים לממשלה	
23.....	העברת הצעה לוועדת שרים על-פי הוראת ראש הממשלה	55 .
23.....	העברת הצעה לישיבת הממשלה על-פי הוראת ראש הממשלה	56 .
23.....	העברת דיון לממשלה	57 .
24.....	פרק ו': טיפול בהצעות חוק	
24.....	ייזום חקיקה ממשלתית	58 .
24.....	תזכיר חוק	59 .

24.....	טיוטת חוק	60 .
25.....	יידוע שרים	61 .
25.....	הצעת חוק	62 .
25.....	חקיקה דחופה	63 .
25.....	הגשת הצעת חוק לכנסת	64 .
26.....	חזרה מהצעת חוק	65 .
26.....	הצעת חוק של חבר כנסת (הצעת חוק פרטית)	66 .
27.....	החלת דין הרציפות על הצעת חוק	67 .
28	פרק ז': מצב חירום ותקנות לשעת חירום	
28.....	הכרזת מצב חירום	68 .
28.....	תקנות שעת חירום	69 .
30	פרק ח': נסיעות חברי הממשלה וסגני שרים לחוץ-לארץ וקביעת ממלאי מקום	
30.....	נסיעת ראש הממשלה ושר לחוץ-לארץ	70 .
32	פרק ט': פרוטוקול החלטות ותמליל הדיונים של הממשלה וועדות השרים	
32.....	תמליל של דיוני הממשלה וועדות השרים	71 .
32.....	פרוטוקול הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים	72 .
34	פרק י': סודיות ומסירת ידיעות	
34.....	סודיות	73 .
34.....	הודעה בדבר סודיות הישיבה	74 .
34.....	פרסום על-ידי מזכיר הממשלה	75 .
34.....	פרסום ברבים	76 .
35.....	אי-פרסום על-ידי המשרדים	77 .
35.....	פניות מהציבור	78 .
36	פרק י"א: פרסומים והודעות ברשומות	
36.....	פרסומים והודעות על-פי דין	79 .
36.....	הודעות ופרסומים אחרים	80 .
37	פרק י"ב: הממשלה והכנסת	
37.....	שר מתאם	81 .
37.....	הודעות בכנסת	82 .
37.....	הצעות בדבר סדר היום של ישיבות הכנסת	83 .
37.....	הצעה לסדר היום של הכנסת	84 .

37.....	שאלות.....	85.
38.....	תפקידו של סגן שר.....	86.
38.....	אחריות חברי הממשלה.....	87.
39.....	פרק י"ג: מעקב אחר ביצוע החלטות הממשלה.....	
39.....	מעקב אחר ביצוע החלטות ממשלה ודיווח.....	88.
39.....	מעקב אחר הצעות חוק.....	89.
39.....	הטמעת החלטות ממשלה בתוכניות העבודה של משרדי הממשלה.....	90.
40.....	נספח א' בתקנון לעבודת הממשלה.....	
45.....	נספח ב' בתקנון לעבודת הממשלה.....	
46.....	נספח ג' בתקנון לעבודת הממשלה.....	
47.....	נספח ד' בתקנון לעבודת הממשלה.....	

פרק א': סדר-היום של ישיבות הממשלה

1. סדר היום

ראש הממשלה יקבע את סדר-היום של ישיבות הממשלה.

2. נושאים לסדר היום

כל חבר ממשלה רשאי להציע לראש הממשלה להעלות נושא לסדר היום של ישיבת הממשלה, על-פי הנוהל המפורט להלן.

3. הגשת הצעה

- (א) הצעה להעלות נושא לסדר היום לישיבה הרגילה של הממשלה תוגש בכתב למזכיר הממשלה לא יאוחר משעה 12:00 ביום ד' שלפני ישיבת הממשלה.
- (ב) הצעה להעלות נושא לסדר היום, אשר מפאת דחיפותה לא היה סיפק בידי השר להגישה במועד כאמור בסעיף (א) לעיל, תוגש בהקדם האפשרי, וראש הממשלה יחליט אם להורות על הכללתה בסדר יומה של ישיבת הממשלה.

4. תוכן הצעה

הצעה להחלטה תכלול:

- (א) כותרת הצעה המגדירה את מהות הנושא.
- (ב) אם מתבקשת החלטה - נוסח הצעה להחלטה שהממשלה מתבקשת לקבלה. פירוט מוצע למבנה של הצעה להחלטה ראה בנספח א' לתקנון זה.
- (ג) דברי הסבר להצעה - דברי הסבר להצעת ההחלטה יבואו בנפרד ויכללו את המידע והנתונים לפי העניין וחוות דעת משפטית, הכל כמפורט בנספח א' לתקנון זה.
- (ד) (1) הצעה להחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה תקבע מי השר או השרים האחראים למעקב אחר ביצועה.
- (2) היה ולא נקבע בהחלטה השר האחראי למעקב אחר ביצועה, השר או השרים המופקדים על ביצוע ההחלטה, לפי העניין, יהיו אחראים למעקב אחר ביצועה, כל שר לפי חלקו, ויחולו הוראות ס"ק (ד)(3).
- (3) המנהל הכללי של המשרד שבראשו עומד שר האחראי על מעקב אחר ביצוע החלטה, ידווח למנהל הכללי של משרד ראש הממשלה, כאמור בסעיף 88 לתקנון.
- (ה) חתימת השר מגיש הצעה - הצעה כאמור לעיל, תוגש למזכיר הממשלה בכתב עם חתימת השר המגיש.

- (ו) הצעה הנוגעת לשר אחר - נגעה ההצעה לתחום סמכותו של שר אחר - יבוא השר יוזם ההצעה בדברים עם השר האחר, ועמדתו של השר האחר תצוין במפורש. נגעה ההצעה לתחום סמכותו של השר יוזם ההצעה וגם לתחום סמכותו של שר אחר - יבוא השר יוזם ההצעה בדברים עם השר האחר ועמדת השר האחר תצוין במפורש.
- (ז) הצעה המוגשת מטעם ראש הממשלה - מבלי לגרוע מההוראות המפורטות בסעיפים (א) עד (ה) לעיל, הצעה המוגשת מטעמו של ראש הממשלה, ככל שהיא נוגעת לתחום סמכותם של שרים אחרים, תטופל על-ידי המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה.
- (ח) (1) לא תופץ הצעה להחלטה ולא תעמוד על סדר יומה של ישיבת הממשלה אם לדעת מזכיר הממשלה, השר יוזם ההצעה לא מילא אחר הדרישות הנקובות בסעיף 4(א) עד 4(ו) לעיל, כולן או מקצתן.
- (2) סבר מזכיר הממשלה כי ההצעה להחלטה אינה עונה על דרישות סעיף 4(א) עד 4(ו) לעיל, כולן או מקצתן, יפנה לשר יוזם ההצעה, יצביע בפניו על המידע והנתונים החסרים ויבקשו להגיש נוסח מתוקן של ההצעה.
- (3) ראש הממשלה רשאי, במקרים מיוחדים או בשל דחיפות העניין, להורות למזכיר הממשלה להעמיד על סדר יומה של ישיבת הממשלה גם הצעה שלא נכללו בה הוראות סעיפים קטנים 4(א) עד 4(ו), כולן או מקצתן.
- (ט) מצגות בישיבות הממשלה - שר יוזם הצעה, המבקש לעשות שימוש במצגת בעת הצגת נושא לממשלה, יעביר המצגת למזכירות הממשלה לפחות 2 ימי עבודה לפני הדיון. המצגות תהיינה ערוכות לפי כללי הצגת מצגות כמפורט בנספח ב' המצורף לתקנון זה.

5. הצעה הכרוכה בפעולת שר אחר

- (א) לא נהג השר המציע כאמור בסעיף 4(ה) לתקנון, או שלא צוין המקור התקציבי להצעה הכרוכה בתקציב ועמדת שר האוצר בעניין, יעביר מזכיר הממשלה את ההצעה לחוות דעתו של השר האחר, לפי העניין.
- (ב) (1) לא השיב השר הנוגע בדבר לפניית מזכיר הממשלה בתוך שבועיים, תועמד ההצעה על סדר היום, אם החליט על כך ראש הממשלה, בתוספת הערה שההצעה נשלחה לשר האמור, אולם לא נתקבלו חוות דעתו או הערותיו בתוך המועד שנקבע.
- (2) על אף האמור בסעיף (ב)1 לעיל, רשאי מזכיר הממשלה לתת לשר הנוגע בדבר ארכה של עד שבועיים נוספים להמציא את עמדתו בטרם תועמד ההצעה על סדר היום, זאת אם שוכנע כי נסיבות העניין מצדיקות את ההארכה כאמור.
- (3) על אף האמור בסעיפים (ב)1 ו-(ב)2 לעיל, רשאי ראש הממשלה לקצר או להאריך את המועדים הנקובים בסעיפים לעיל.

6. סמכות הנתונה על-פי דין בידי שני שרים או יותר – אי הסכמה

סמכות הנתונה על-פי דין בידי שני שרים או יותר ואין הסכמה ביניהם להפעלת הסמכות, השר שביקש מהשר האחר להפעיל סמכות משותפת ולא נענה בתוך שלושים יום, יביא את המחלוקת לפני ראש הממשלה.

7. פרסום ברשומות

שר המבקש להעלות הצעה להחלטה המחייבת פרסום ברשומות, ימציא למזכירות הממשלה, יחד עם הצעת ההחלטה, גם את הנוסח המוצע לפרסום ברשומות.

8. המצאת סדר היום לשרים

- (א) מזכיר הממשלה יכין את לוח סדר היום לישיבה רגילה של הממשלה ואת החומר הנוגע לנושאים שבו. סדר היום והחומרים הנלווים יהיו זמינים לעיון השרים לפחות 48 שעות לפני הישיבה, בדרך הקבועה בסדרי עבודתה של מזכירות הממשלה, אלא אם קבע ראש הממשלה כי הדבר לא ייעשה כך, בגלל סודיות המסמכים או בגלל דחיפות העניין.
- (ב) נושא לסדר היום שנתקיימה בו הוראת סעיף 3(ב), יכין לגביו מזכיר הממשלה תוספת ללוח סדר היום שתימסר לשרים.
- (ג) נושאים לסדר היום וכל חומר הנוסף להם, לרבות הסתייגויות מהצעות להחלטה, יצוינו על-ידי מזכירות הממשלה במספרים סידוריים ויצורפו כנספחים ללוח סדר היום של אותה ישיבה ויאוזכרו במספריהם אלה גם בלוחות סדר היום הבאים או במאגר נפרד.

9. חריגה מהכלל

ראש הממשלה רשאי להרשות, לפי הצורך, חריגה מהוראות סעיפים 8 - 1 לפרק זה, כולן או מקצתן.

10. אשרור ואישור אמנות בינלאומיות

- (א) שר המבקש להגיש הצעה להחלטה בדבר אשרור אמנה בינלאומית יעביר למזכיר הכנסת, שבועיים קודם, שני עותקים מנוסח האמנה בתרגומה לעברית ואת עיקריה, על מנת שזוה יביאם לידיעת חברי הכנסת. בתקופת הפגרה יימנו השבועיים ממועד כינוס פגרה של הכנסת.
- (ב) סעיף (א) לעיל לא יחול אם לדעת השר המגיש, בהסכמת שר החוץ ושר המשפטים, נמנעת המצאת עותקי האמנה לכנסת מטעמי דחיפות או סודיות.
- (ג) לאחר העברת עותק האמנה לידיעת הכנסת כאמור לעיל ובחלוף פרק הזמן הנקוב בסעיף (א) לעיל, תועבר למזכיר הממשלה על-ידי השר המגיש הצעת החלטה בעניין אשרור האמנה.

להצעת ההחלטה יצורפו נוסח האמנה בתרגומה לעברית ועיקריה.
דברי ההסבר להצעת ההחלטה יובאו כמפורט בסעיף 4 ובנספח אי לתקנון זה. כמו-כן
יובאו עמדות משרד החוץ ומשרד המשפטים.
ננקטה בכנסת פעולה בעניין האמנה בהתאם לתקנון הכנסת, יודיע על כך השר מגיש
ההצעה בדברי ההסבר.

מזכיר הממשלה יעביר את הצעת ההחלטה בדבר אשרור האמנה לידיעת כל חברי
הממשלה, ויבקש את עמדתם בדרך שנוהגים בסעיף 19(ב) בתקנון.

(ד) ההליך הקבוע בסעיף זה יחול גם על:

- (1) אישור הממשלה להצטרפות לאמנה בינלאומית רב צדדית (accession);
- (2) אישור הממשלה לחתימה על אמנה בינלאומית דו-צדדית אשר בשל צורך
מיוחד, שיפורט בדברי ההסבר, נכנסת לתוקף עם אקט החתימה עצמו.
- (ה) הממשלה רשאית לקבוע כי בשל חשיבותה תוגש אמנה בינלאומית גם לאישור הכנסת.

11. נספחים

נספח די לתקנון עבודת הממשלה שעניינו נוהל עבודת הממשלה בחירום הינו חלק בלתי-
נפרד מהתקנון, ושינויים בו יעשו אך ורק באישור הממשלה.

פרק ב': ישיבות הממשלה

12. מועד הישיבות ומקומן

- (א) ישיבה רגילה של הממשלה תתקיים בכל יום אי בשבוע באולם ישיבות הממשלה בירושלים.
- (ב) על אף האמור בסעיף (א) לעיל, ראש הממשלה רשאי לכנס ישיבה של הממשלה במקום ובמועדים אחרים. הודעה על כך תימסר לשרים.

13. ניהול הישיבות

ראש הממשלה יישב בראש ישיבת הממשלה. בהיעדר ראש הממשלה מן הישיבה, יישב בראש הישיבה השר שיקבע ראש הממשלה, ולו יהיו, לעניין ניהול הישיבה, הסמכויות הנתונות לראש הממשלה כיושב-ראש הישיבה.

לעניין היעדר ראש הממשלה מן הארץ - ראה סעיף 70(ז) לתקנון.

14. השתתפות בישיבות הממשלה

- (א) ישיבות הממשלה הן סגורות.
- (ב) לא יינתן פרסום לסדר-היום של ישיבות הממשלה ולנספחים המצורפים לסדר-היום, אלא על-ידי מזכיר הממשלה ולפי שיקול דעתו; אין באמור כדי לגרוע מסמכותו של שר לפרסם נושאים שהם בתחום אחריותו.
- (ג) שר רשאי, באישור ראש-הממשלה או מזכיר הממשלה, להזמין לישיבה עובד של משרדו או מומחה, שיהיה נוכח בשעת הדיון בנושא מסוים או בנושאים מסוימים שעל סדר היום.
- (ד) ראש הממשלה רשאי להזמין לישיבה מוזמנים נוספים אם ראה שנוכחותם חיונית. במקרה זה ישמיעו המוזמנים את דבריהם, אך לא יהיו נוכחים בעת הדיון הפנימי בין השרים ובעת ההצבעה.

15. הנושאים לדיון

בישיבת הממשלה יידונו אך ורק נושאים שהועמדו קודם לכן על לוח סדר-היום, כמפורט בפרק אי. נושא שלא הועמד על לוח סדר-היום, לא יידון, אלא אם ראש הממשלה אישר את הצורך לדון בו באותה ישיבה.

16. סדר הדיון

- (א) ראש הממשלה יקבע את סדרי הדיון וההצבעה בישיבת הממשלה.
- (ב) ביקש שר בעת הישיבה לדחות את הדיון בנושא מסוים, יידחה הדיון למועד אחר שייקבע, זולת אם החליט ראש הממשלה להמשיך בדיון בנושא האמור באותה ישיבה.

17. שאלות

- (א) שר רשאי להגיש שאלה בכתב לשר הנוגע בדבר, אשר ישיב על השאלה בתוך שבוע ימים; לא השיב השר הנוגע בדבר בתוך מועד זה, או אם התשובה אינה מניחה את דעתו של השואל - רשאי השר השואל להעביר את הנושא לראש הממשלה, וראש הממשלה יחליט אם הנושא יועלה בישיבת הממשלה כשאלה או כנושא על סדר היום.
- (ב) במקרים דחופים רשאי ראש הממשלה לאשר הצגת שאלה לשר הנוגע בדבר בישיבת הממשלה, ובלבד שלפני פתיחת הישיבה הוגשה השאלה לראש הממשלה בכתב והעתק ממנה נמסר לשר הנוגע בדבר.

18. הצבעות

- (א) הצעה שנערכה עליה הצבעה תתקבל ברוב קולות של המשתתפים בהצבעה, כשהנמנעים אינם באים במניין.
- היה מספר המצביעים בעד ונגד שווה, תידחה ההצעה.
- (ב) הצעה שהובאה לדיון ולהחלטת הממשלה ולא היו לגביה הסתייגויות או התנגדויות, או שההסתייגויות וההתנגדויות הוסרו במהלך הדיון - תאושר גם ללא הצבעה על-פי הצעת ראש הממשלה.
- (ג) שר הנעדר מישיבת ממשלה בשעת ההצבעה בהצעה מסוימת, רשאי להצביע על ההצעה במסירת הודעה אישית למזכיר הממשלה, ואולם רשאי ראש הממשלה לקבוע, בעת המצאת סדר היום לשרים, כי בהצבעה מסוימת לא ייספרו קולות של שרים שלא נכחו בהצבעה, למעט שרים שנעדרו מהארץ ומונה להם ממלא מקום. ראש הממשלה יודיע בתחילת הישיבה על שעת ההצבעה.
- (ד) שר הנמצא בחוץ לארץ, ומונה לו ממלא מקום, רשאי להצביע באמצעות השר הממלא את מקומו, ובלבד שממלא המקום קיבל ממנו רשות או הרשאה כללית להצביע. באין הרשאה כאמור, תחול על השר האחריות לתאם עם ממלא מקומו את ההצבעה.¹

19. החלטה שלא בישיבת הממשלה

- (א) ראה ראש הממשלה צורך בקבלת החלטה דחופה של הממשלה, רשאי הוא להורות למזכיר הממשלה להביא נוסח ההצעה בפני השרים בדרך של משאל בעל-פה. ביקש

¹ לגבי הצבעתו של שר הממלא-מקומו של שר אחר ראה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 1.1101.

אחד השרים כי הנושא יידון בישיבת הממשלה, לא יוכרע בו על-פי המשאל בעל-פה, אלא אם החליט ראש הממשלה כי מן ההכרח להכריע בהצעה בדרך של משאל כאמור.

לא ניתן היה להשיג שר או שרים או לא התקבלה תשובה משר או משרים במשאל בתוך 12 שעות ממועד מסירת נוסח ההצעה לכלל לשכות השרים, תאושר ההצעה אם תמכו בה רוב חברי הממשלה, כשהנמנעים אינם באים במניין והיא תקבל תוקף של החלטת ממשלה.

ראש הממשלה רשאי לקצר או להאריך פרק זמן זה.

(ב) ראה ראש הממשלה צורך בקבלת החלטה של הממשלה שלא בישיבתה, רשאי הוא להורות למזכיר הממשלה לפנות בכתב אל השרים ולבקש עמדתם להצעה. לא השיב שר לעניין ההצעה בתוך שבוע מיום הפנייה אליו, יראו אותו כמי שהסכים להצעה. ביקש אחד השרים כי הנושא יידון בישיבת הממשלה, לא יוכרע בו על-פי הליך זה. בחלוף המועד כאמור, תקבל ההצעה תוקף של החלטת ממשלה.

20. בדיקה מקדמית למינויים הנעשים על-ידי הממשלה או המובאים לאישורה

(א) כל מינוי הנעשה על-ידי הממשלה או המובא לאישורה ואשר לא נעשה בהליך תחרותי, כגון ועדה לאיתור מועמדים, יעבור הליך של בדיקה מקדמית בטרם יובא לממשלה.

הבדיקה המקדמית תיעשה באמצעות אחת הוועדות המפורטות להלן:

(1) הוועדה לבדיקת מינויים, הפועלת מכוח סעיף 18ב וסעיף 60א לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.

(2) הוועדה לבדיקת מינויים בראשות נציב שירות המדינה, הפועלת מכוחה של החלטת הממשלה מספר 516 מיום 14.8.1960.

(3) הוועדה המייעצת לעניין מינויים לתפקידים בכירים הנעשים על-ידי הממשלה, באישורה או בהמלצתה, או למינויים לתפקידים בכירים הנעשים על-ידי ראש הממשלה, הפועלת מכוחה של החלטת הממשלה מספר 91 מיום 30.3.2009.

העברת המינויים לבדיקה מקדמית לאחת הוועדות, הכל לפי העניין, תיעשה על-ידי השר יוזם המינוי בטרם הוגשה הצעת החלטה למזכיר הממשלה.

מינויים אשר בדיקתם המקדמית אינה כלולה באחת המסגרות הנקובות לעיל, יעברו, לפי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, אף הם בדיקה מקדמית בטרם יובאו לממשלה. הבדיקה תהיה באחריות השר המציע את המינוי ובאמצעות היועץ המשפטי של המשרד יוזם המינוי.

(ב) מזכיר הממשלה יביא לידיעת חברי הממשלה את חוות הדעת שגובשה על-ידי אחת הוועדות הנזכרות בסעיף (א) לעיל או את חוות הדעת המשרדית שגובשה בהתאם לסעיף (ב) לעיל.

- (ג) הפצת הצעה למינוי - המינויים הנעשים על-ידי הממשלה או המובאים לאישורה, יובאו לידיעת הממשלה לא יאוחר מ-7 ימים לפני הדיון בממשלה. ואולם בנסיבות מיוחדות רשאית הממשלה, על-פי הצעת ראש הממשלה, להחליט בדיון במינוי גם אם טרם חלפו 7 ימים, ובלבד שאיש מחברי הממשלה לא הסתייג מקיצור פרק הזמן של 7 הימים, ובכל מקרה לא יובא מינוי לאישור הממשלה, אלא אם חלפו לפחות 48 שעות מאז שהובא לידיעת חברי הממשלה.
- (ד) הסדר ניגוד עניינים - המשרד יוזם המינוי יערוך בדיקה לאיתור חשש לניגוד עניינים ולעריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים במידת הצורך.
- (ה) הכשר ביטחוני - אם המינוי כרוך בקבלת הכשר ביטחוני, אחראי המשרד יוזם המינוי לקבל את ההכשר לפני העברת הצעת ההחלטה למזכיר הממשלה.
- (ו) אישור מינוי שלא בישיבת הממשלה - מינוי או אישור מינוי המחייבים החלטת ממשלה, שלא הובאו בפני הממשלה בישיבתה, יכול שיאושרו בדרך הקבועה בסעיף 19 לתקנון, אולם הליכי הבדיקה המקדמית המפורטים בסעיף זה יחולו גם על מינויים המובאים לאישור לפי סעיף 19 האמור.
- (ז) למען הסר ספק, מובהר כי הצעה למינוי לא תובא בפני הממשלה אלא אם נתקיימו והושלמו כל ההליכים הנקובים בסעיפים (א) עד (ו) לעיל.

21. מינוי נציגי משרדים אחרים לוועדה או מועצה

שר המבקש להביא לפני הממשלה מינוי של ועדה או מועצה הכוללת נציגים ממשרדים אחרים או שתחום עיסוקה נוגע למשרדים אחרים, יעשה כן לאחר פנייה לשר או לשרים האחרים, ועמדתם תצוין במפורש.

22. ייצוג הולם במינוי ועדה או מועצה

שר המבקש להביא בפני הממשלה מינוי של ועדה או של מועצה יבחן הרכב זה בשים לב להסדרים המחייבים ייצוג הולם.

23. דין החלטת ממשלה ודיון מחדש בהחלטה שנתקבלה

אין להגיש ערר על החלטת ממשלה. ביקש שר כי הממשלה תדון מחדש בהחלטת ממשלה, ינהגו בה על-פי פרק א' בתקנון. אין בבקשה כאמור כדי לפגוע בתוקפה של החלטת הממשלה או לדחות את ביצועה.

24. הצעה להחלטה, הסתייגות וערר של שר שחדל לכהן או ששינה את תפקידו בממשלה

חדל שר לכהן, ינהגו בהצעה להחלטה, בהסתייגות מהצעת החלטה ובערר על החלטת ועדת שרים (להלן בסעיף זה – "העניין"), שהוגשו על-ידו כדלקמן:

- (א) אם העניין שייך לתחום משרדו, או לתחום אחריותו של השר שחדל לכהן - יעביר מזכיר הממשלה את העניין לשר המשמש בתפקידו של השר שחדל לכהן (להלן בסעיף זה - השר החדש) וישאל אותו אם הוא מאמץ את העניין שיזם קודמו. השר החדש יודיע בכתב למזכיר הממשלה, בתוך שבועיים, מהי עמדתו לגבי העניין. לא הודיע השר החדש בתוך שבועיים כאמור, או הודיע כי הוא אינו מאמץ את העניין שיזם השר שחדל לכהן - יוסר העניין מסדר היום. במקרה של הסרת ערר על החלטת ועדת שרים - תקבל ההחלטה מיד תוקף של החלטת ממשלה והיא תצורף לפרוטוקול של החלטות הממשלה.
- (ב) אם ברור מהקשר הדברים שלא היה העניין קשור לתחום משרדו או לתחום אחריותו של השר שחדל לכהן - יוסר העניין מסדר היום, ואם הוגש על ידו ערר על החלטת ועדת שרים - יובא דבר קיומו מיד לידיעת חברי הממשלה. אם לא הוגש ערר על ידי חבר הממשלה בתוך שבועיים, יוסר הערר והחלטת ועדת השרים תקבל תוקף של החלטת ממשלה.
- (ג) במקרה של ספק באשר לנגיעת העניין לתחום משרדו או לתחום אחריותו של השר - יפעלו כאמור בסעיף קטן (ב) לעיל.
- (ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על שר ששינה את תפקידו ביקש להסיר עניין מסדר היום השייך לתחום משרדו הקודם או לתחום אחריותו - יפעלו כאמור בסעיף קטן (א) לעיל.

פרק ג': ועדות שרים

25. ועדות שרים, היושב בראשן, הרכבן וסמכויותיהן

- (א) הממשלה רשאית למנות ועדות שרים קבועות, זמניות או לעניינים מסוימים ולקבוע את היושב בראשן, הרכבן וסמכויותיהן.
- (ב) בוועדות השרים הפועלות על-פי חוק, אשר הרכבן לא נקבע מפורשות בחוק, תקבע הממשלה את הרכבן.
- (ג) צירוף שר לוועדת שרים או חילופי גברי בהרכב ועדת שרים ייעשו בהחלטה של הממשלה.
- (ד) שר המבקש לגרוע עצמו מחברות בוועדת שרים מסוימת, רשאי לעשות זאת בהודעה בכתב למזכיר הממשלה וזה יעבירה לידיעת חברי הממשלה.

26. מזכירות ועדות השרים

מזכיר הממשלה ירכז את עבודת המזכירות של ועדות השרים.

27. סדר היום של ועדות השרים

- (א) סדר היום של ישיבות ועדות השרים ייקבע על-ידי יושב ראש ועדת השרים ויוכן בדרך שמכניס את סדר היום לישיבות הממשלה, ויחולו עליו הוראות פרק א' לתקנון, בשינויים המחויבים.
- (ב) ראש הממשלה רשאי להורות ליושב ראש ועדת שרים לדחות קיומה של ישיבה בעניין מסוים, או לא לדון בעניין מסוים, או לא לקבל החלטה בעניין מסוים, מטעמים מיוחדים שיובהרו ליושב ראש הוועדה. סעיף זה לא יחול על ועדות שרים הפועלות על-פי חוק.

28. השתתפות בוועדות השרים

- (א) ישיבות ועדות השרים הן סגורות.
- (ב) לא יינתן פרסום לסדר-היום של ועדות השרים ולנספחים המצורפים לסדר-היום, אלא על-ידי מזכיר הממשלה ולפי שיקול דעתו; אין באמור כדי לגרוע מסמכותו של שר לפרסם נושאים שהם בתחום אחריותו.
- (ג) שר רשאי, באישור יושב ראש ועדת השרים ותוך מסירה מוקדמת למזכיר הממשלה, להזמין לישיבה עובד של משרדו או מומחה, שיהיה נוכח בשעת הדיון בנושא מסוים או בנושאים מסוימים שעל סדר היום.

(ד) על אף האמור בסעיף (ג) לעיל, היושב בראש ועדת השרים או ועדת המשנה שלה, רשאי להזמין לישיבה מוזמנים נוספים אם ראה שנוכחותם חיונית. במקרה זה ישמיעו המוזמנים את דבריהם, אך לא יהיו נוכחים בעת הדיון הפנימי בין השרים ובעת ההצבעה.

29. מקום ישיבות ועדות השרים

- (א) ישיבות של ועדות השרים תתקיימנה במזכירות הממשלה בירושלים.
(ב) בנסיבות מיוחדות יושב ראש ועדת השרים רשאי לכנס ישיבה של ועדת השרים במקום אחר, בתיאום עם מזכירות הממשלה.

30. ממלא מקום חבר ועדת השרים

שר הממלא מקום של שר החבר בוועדת השרים יוזמן לישיבת ועדת השרים, ותהיינה לו הסמכויות של חבר הוועדה הקבוע. ראש-הממשלה רשאי לקבוע ועדות שרים שבהן לא יוזמן שר ממלא מקום.

31. ועדות שרים בראשות ראש הממשלה או בהשתתפותו

- (א) משמש ראש הממשלה יושב-ראש ועדת שרים, רשאי הוא למנות שר מקרב חברי ועדת השרים שימשש במקומו יושב-ראש ועדת השרים, בין בדרך כלל ובין לישיבה מסוימת.
(ב) ראש הממשלה יישב בראש כל ועדת שרים כל אימת שיראה צורך להשתתף בישיבותיה, אלא אם החליט שלא לשבת בראשה.
(ג) השתתף ראש הממשלה בוועדת שרים והחליט שלא לשבת בראשה, יראו אותו כחבר ועדת השרים באותה ישיבה, אלא אם כן החליט אחרת.

32. ממלא מקום יושב ראש ועדת שרים

- (א) הממשלה רשאית למנות ממלא מקום קבוע ליושב ראש ועדת שרים.
(ב) יושב-ראש ועדת שרים רשאי למנות שר מבין חברי הוועדה כממלא מקומו לישיבה מסוימת או לחלק ממנה.

33. המניין בישיבת ועדת שרים

ישיבות ועדות השרים יתקיימו בכל מספר משתתפים, ובלבד שישתתף בהן יושב-ראש הוועדה או ממלא מקומו.

34. הצעה החלטת בוועדת שרים הכרוכה בפעולות שר אחר

- (א) הייתה הצעה להחלטת ועדת שרים כרוכה בפעולות שר אחר או נתונה לתחום סמכותו של משרד אחר או כרוכה בהוצאה או בהתחייבות כספית שאינן כלולות בתקציב המאושר להוצאה או להרשאה להתחייב, ינהגו בה כאמור בסעיף 5 לתקנון.
- (ב) הייתה הצעה להחלטת ועדת שרים כרוכה בפעולות שר אחר שאינו חבר בוועדה, יוזמן השר האחר לישיבה שבה מבקשים להחליט בהצעה.

35. הנושאים לדיון בוועדות שרים

- (א) בוועדות שרים יידונו רק נושאים שהועמדו קודם לכן על סדר היום כאמור בסעיף 27 לתקנון. נושא שלא הועמד על סדר היום, לא יידון אלא אם סודיותו או דחיפותו מנעו את הכללתו מראש בסדר יום הוועדה, ויושב ראש הוועדה אישר את הצורך לדון בו באותה ישיבה.
- (ב) ראש הממשלה או הממשלה יקבעו באיזו ועדת שרים יועלה נושא השייך לתחום עיסוקן של שתי ועדות שרים. ראש הממשלה רשאי להורות על כינוס שתי ועדות השרים יחד בראשותו של אחד מיושבי הראש, כפי שיקבע.
- (ג) ועדת שרים רשאית להפעיל סמכות שהוקנתה בחיקוק לממשלה, בנושא השייך לתחום עיסוקה של הוועדה, בין אם הוסמכה לכך מפורשות על ידי הממשלה ובין אם לאו, אלא אם כן קבעה הממשלה שאין בסמכותה של ועדת השרים להפעיל סמכות זו. הוראת סעיף קטן זה לא תחול אם משתמעת כוונה אחרת מן החיקוק שהקנה את הסמכות, וכן לא תחול על הפעלת סמכויות הממשלה לפי חוק יסוד: הממשלה, למעט סעיף 32 בו.

36. סדר הדיון בוועדת שרים

- (א) יושב-ראש ועדת שרים יקבע את סדר הדיון בישיבות הוועדה.
- (ב) ביקש שר בעת הישיבה לדחות את הדיון בנושא מסוים, יידחה הדיון למועד אחר שייקבע, זולת אם החליט יושב-ראש הוועדה להמשיך בדיון בנושא האמור באותה ישיבה.

37. הצבעות בוועדת שרים

- (א) זכות ההצבעה על הצעה המובאת להחלטת ועדת שרים נתונה לשרים חברי הוועדה בלבד.
- (ב) הצעה שנערכה עליה הצבעה בוועדת שרים, תתקבל ברוב קולות של המשתתפים בהצבעה, כשהנמנעים אינם באים במניין.
- היה מספר המצביעים בעד ונגד, שווה תידחה ההצעה.

לעניין שוויון קולות בהצבעה על קביעת עמדת הממשלה על הצעת חוק פרטית – ראה סעיף 66(ה) לתקנון.

(ג) חבר ועדת שרים הנעדר משיבת ועדת שרים בשעת ההצבעה בהצעה, רשאי להצביע על ההצעה על-ידי מסירת הודעה בכתב מראש על הצבעתו למזכיר הוועדה וזאת באחת מהנסיבות הבאות:

- (1) חבר ועדת שרים נעדר משיבת ועדת השרים מחמת מחלה.
- (2) חבר ועדת שרים נעדר משיבת ועדת השרים מחמת חופשה עליה הודיע מראש למזכיר הממשלה.
- (3) חבר ועדת שרים נעדר משיבת ועדת השרים מחמת שהות בחוץ-לארץ ולא מונה לו ממלא מקום.
- (4) חבר ועדת שרים נכח בתחילת הדיון על הנושא שעליו הוא מבקש להשאיר הצבעתו בכתב, אך נבצר ממנו להישאר עד תום הדיון באותו נושא.
- (5) הסייגים בסעיף זה לא יחולו על שר האוצר בהיבטים הקשורים לענייני משרדו.
- (6) נהג ראש הממשלה כאמור בסעיף 31(א) לתקנון – הוא רשאי להשאיר הצבעתו בידי מזכיר הוועדה ולא יחולו עליו הוראות סעיפים (1)–(4) לעיל.

חבר ועדת שרים המשאיר הצבעתו בכתב, כאמור בסעיפים (ב)1–(4) לעיל, יציין בהודעה על הצבעתו את הסיבה להשארת ההצבעה בכתב.

על הצבעת ממלא מקום שר בוועדת שרים – תחול הוראת סעיף 18(ד) לתקנון.

(ד) הצעה שהובאה לדיון בוועדת שרים ולא היו לגביה הסתייגויות או התנגדויות, או שההסתייגויות וההתנגדויות הוסרו במהלך הדיון – יכול שתאושר גם ללא הצבעה על-פי הצעת יושב ראש ועדת השרים.

38. החלטה שלא בישיבת ועדת שרים

(א) ראה יושב-ראש ועדת השרים צורך בקבלת החלטה דחופה של הוועדה, הוא רשאי להורות למזכיר הממשלה להביא את נוסח ההצעה בדרך של משאל. ביקש אחד השרים כי הנושא יידון בישיבת הוועדה, לא יוכרע בו על-פי משאל, אלא אם החליט יושב-ראש הוועדה, כי בשל דחיפותה המיוחדת של ההצעה מן החכר להכריע בה בדרך של משאל כאמור.

לא ניתן היה להשיג שר או שרים או לא התקבלה תשובה משר או משרים במשאל בתוך 12 שעות ממועד תחילתו, תאושר ההצעה אם תמכו בה רוב חברי ועדת השרים, כשהנמנעים אינם באים במניין והיא תקבל תוקף של החלטת ועדת שרים.

ראש הממשלה או יו"ר ועדת השרים רשאי לקצר או לתאריך פרק זמן זה.

(ב) ראה יושב-ראש ועדת השרים צורך בקבלת החלטה של הוועדה שלא בישיבתה, הוא רשאי להורות למזכיר הממשלה לפנות בכתב אל חברי הוועדה ולבקש תשובתם

להצעת-ההחלטה; לא השיב שר לעניין ההצעה בתוך שבוע מיום הפנייה אליו, יראו אותו כמי שהסכים להצעה; ביקש אחד השרים כי הנושא יידון בישיבת הוועדה, לא יוכרע בו על-פי הליך זה.
בחלוף המועד כאמור תקבל ההצעה תוקף של החלטת ועדת שרים.

39. ערר על החלטת ועדת שרים

- (א) כל שר רשאי לערור בכתב על החלטה של ועדת שרים בתוך שבועיים מיום שהופצה לידיעת חברי הממשלה.
לעניין החלטות השמורות במזכירות הממשלה - בתוך שבועיים מהיום שהופצה לידיעת חברי הממשלה הוודעה על ההחלטה.
סעיף זה לא יחול על החלטות שהתקבלו על דעת הממשלה ועל החלטות של ועדות שרים הפועלות מכוח החוק.
- (ב) לא הוגש ערר בתוך התקופה האמורה, ההחלטה תצורף לפרוטוקול של החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת ממשלה.
- (ג) הוגש ערר על החלטת ועדת שרים, יעוכב ביצוע ההחלטה עד לקיום דיון בערר כמפורט בסעיף 40 להלן.

40. דיון בערר

- (א) ערר יידון בוועדת השרים או לפי בקשת העורר - במליאת הממשלה.
- (ב) הוגש ערר על החלטה על-ידי אחד השרים ובו בקשה לדון בערר בוועדת השרים, ובמקביל הוגש ערר נוסף על אותה החלטה על-ידי שר אחר ובו בקשה לדון בערר בממשלה, יובאו העררים לדיון במליאת הממשלה.
- (ג) נעדר השר העורר מן הדיון בערר שהגיש, יידחה הדיון בערר למועד אחר, אלא אם הסמיך השר העורר שר אחר להציג את הערר במקומו, והודעה על כך נמסרה מראש למזכיר הממשלה.
- (ד) נדון ערר בוועדה, דין החלטת הוועדה בערר כדין החלטת הממשלה בישיבתה, והיא תצורף מיד לפרוטוקול של החלטות הממשלה.
- (ה) הוכרע בעניין הערר בוועדת שרים כאמור באחד מן הסעיפים הקטנים (א) עד (ד) לעיל, רשאי ראש הממשלה להורות כי ההחלטה לא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה ולא תקבל תוקף של החלטת ממשלה וכי יתקיים דיון נוסף בערר במליאת הממשלה.

41. החלטות ועדת שרים שהן על דעת הממשלה

- (א) הממשלה רשאית לקבוע כי החלטות ועדת שרים תהיינה "על-דעת הממשלה", או כי עניין מסוים הנדון בוועדת שרים יהיה "על דעת הממשלה".

דין החלטות ועדת שרים במקרה האמור כדין החלטת ממשלה בישיבתה והן תצורפנה מיד לפרוטוקול החלטות הממשלה.

- (ב) אין להגיש ערר על החלטת ועדת שרים שהיא "על דעת הממשלה".
(ג) סמכות ועדת השרים לפי סעיף זה אינה ניתנת להעברה לוועדת משנה.

42. ועדות משנה

- (א) ועדת שרים רשאית לפעול על-ידי ועדות משנה, והיא תחליט על הרכבן וסמכויותיהן.
(ב) ועדת שרים רשאית לצרף שר לוועדת משנה, בהסכמתו, אף אם אינו חבר בה.
(ג) הוראות סעיפים 26 עד 38 יחולו, בשינויים המחויבים, על ועדת משנה.
(ד) החלטת ועדת המשנה תאושר על-ידי ועדת שרים כעבור שבוע ימים, והיא תקבל תוקף של החלטת ממשלה בהתאם להוראות התקנון.
הוגש ערר על החלטת ועדת המשנה – יידון הערר בוועדת השרים.
החלטת ועדת השרים לגבי הערר תצורף לפרוטוקול של החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת ממשלה כעבור שבוע ימים.

43. ועדות שרים משותפות

על דעת יושבי-הראש של שתי ועדות שרים, או לפי בקשת ראש הממשלה, ניתן לקיים ישיבה משותפת של שתי הוועדות או להקים ועדת משנה משותפת לשתי הוועדות.

44. ועדות שרים הפועלות על-פי חוק

ההוראות שלהלן לא יחולו על ועדות שרים הפועלות על-פי חוק, אלא אם הדבר עולה בקנה אחד עם החוק המסדיר את פעילות ועדות שרים אלה: הוראות סעיף 25 (ד) לתקנון בעניין גריעת שר מחברות בוועדות שרים; הוראות סעיף 31 לתקנון בעניין סמכות ראש הממשלה לשבת בראש ועדה; הוראות סעיף 35 (ג) שעניינן הפעלת סמכות הנתונה לממשלה על פי חיקוק, הוראות סעיפים 39 ו-40 שעניינם ערר על החלטת הוועדה; והוראות סעיף 42 שעניינן הקמת ועדת משנה.

למען הסר ספק, יובהר כי החלטות ועדות שרים הפועלות על-פי חוק, מחייבות כמו החלטות ממשלה.

45. הצעה להחלטה, הסתייגות וערר של שר שחדל לכהן

האמור בסעיף 24 בתקנון יחול גם על הצעה להחלטה, הסתייגות וערר על החלטת ועדת שרים או ועדת משנה.

46. כללי

הוראות תקנון זה יחולו על סדרי ישיבותיה ועבודתה של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (להלן בפרק זה – "הוועדה"), כשאינן בפרק זה הוראה מיוחדת לעניין הנדון.

47. הרכב ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי וכינוסה

בממשלה תפעל ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי שהרכבה על-פי חוק: ראש הממשלה - יושב ראש; ממלא מקום ראש הממשלה, אם מונה; שר הביטחון; שר המשפטים; שר החוץ; השר לביטחון הפנים; ושר האוצר. הממשלה רשאית, לפי הצעת ראש הממשלה, להוסיף חברים לוועדה ובלבד שמספר חברי הוועדה לא יעלה על מחצית ממספר חברי הממשלה (סעיף 6 לחוק הממשלה, התשס"א-2001).

48. סדר היום ודיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי

- (א) ראש הממשלה יקבע את סדר היום של ישיבות ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי וכן את סדרי הדיון וההצבעה בה.
- (ב) ככלל, תתכנס הוועדה לישיבות אחת לשבועיים, אלא אם כן החליט ראש הממשלה אחרת.

49. דיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי

- (א) המטה לביטחון לאומי יהיה אחראי להכנת דיוני ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי, ובכלל זה:
- (1) ביצוע עבודת מטה מקדימה.
 - (2) גיבוש הצעות להחלטה בתיאום עם הגורמים הנוגעים בדבר, ככל שהדבר נדרש בנסיבות העניין.
 - (3) הצעת סדר היום לדיוני הוועדה והכנתו, בתיאום עם מזכיר הממשלה.
 - (4) ריכוז חומר הרקע לדיוני הוועדה כגון: סקירות, דוחות, הערכות מצב, והעברתו למזכירות הממשלה.
- (ב) מזכירות הממשלה תעביר את חומר הרקע, בצירוף סדר היום לישיבת הוועדה והצעה להחלטה (במקרים ובנסיבות שבהן היא נדרשת) לעיון חברי הוועדה עובר לדיון, אלא אם נקבע כי מפאת אופיו הסודי של החומר יהיו חברי הוועדה רשאים לעיין בו במזכירות הממשלה או בלשכת המזכיר הצבאי לראש הממשלה או בלשכת ראש המטה לביטחון לאומי.

50. תחולה על דיוני הממשלה

הוראות סעיף 49 לתקנון יחולו, בשינויים המחויבים, על דיוני הממשלה בנושאים של ביטחון לאומי.

51. סודיות, עיון בפרוטוקולים והודעות לתקשורת

- (א) מועדי ישיבות ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי, דיוניה והחלטותיה הם סודיים וגילויים או פרסומם - אסור; הוראות סעיפים 75 ו-76 לתקנון יחולו, בשינויים המחויבים, גם לעניין מועדי ישיבות הוועדה.
- (ב) יירשם תמליל של דיוני הוועדה ופרוטוקול של החלטות הוועדה, וכל שר רשאי, באישור ראש הממשלה, לעיין בתמליל הדיונים ובפרוטוקול ההחלטות.
- (ג) התמליל של הוועדה יסווג "סודי ביותר" ופרוטוקול ההחלטות של הוועדה יסווג "סודי ביותר" או "סודי" - לפי העניין, אלא אם קבע ראש הממשלה אחרת.
- (ד) מזכיר הממשלה, על-פי סמכותו לפי סעיף 76 לתקנון, ימסור הודעות לתקשורת על דיוני הוועדה בהתאם להנחיית ראש הממשלה.

52. דין החלטות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי

פרוטוקול החלטות ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי לא יופץ בין השרים. החלטות הוועדה תשלחנה לחברי הממשלה ולגורמים הנוגעים לביצוע ההחלטה.

לא ניתן להגיש ערר על החלטות הוועדה.

53. תכנון רבעוני לדיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי

מדי רבעון יגבש ראש המטה לביטחון לאומי, בתיאום עם מזכיר הממשלה ועם ראשי הגופים הנוגעים בדבר, המלצה לראש הממשלה לתכנית לסדר היום של דיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי בנושאי אסטרטגיה ומדיניות. אין באמור כדי למנוע מהוועדה לדון בנושאים אחרים שאינם מופיעים בתכנית הרבעונית, ככל שיידרש.

54. מעקב אחר החלטות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי

ראש המטה לביטחון לאומי יהיה אחראי לקיים מעקב אחר יישום המדיניות בהתאם להחלטות שהתקבלו בוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי וידווח על כך לראש הממשלה.²

בכל רבעון יעביר ראש המטה לביטחון לאומי למזכיר הממשלה דין וחשבון על המעקב שבוצע וכן על ביצוע הפעולות המוטלות על המטה לביטחון לאומי כאמור בסעיפים 49 ו-53 לתקנון.

² הוראת סעיף זה בהתאם לסעיף 3(2) לחוק המטה לביטחון לאומי, התשס"ח-2008

פרק ה': העברת נושאים מן הממשלה לוועדת שרים ומוועדת שרים לממשלה

55. העברת הצעה לוועדת שרים על-פי הוראת ראש הממשלה

הוגשה הצעה לסדר היום של ישיבת הממשלה, רשאי ראש הממשלה, לפני ישיבת הממשלה, להורות על העברת ההצעה לדיון בוועדת שרים לשם בירור מוקדם לפני דיון בממשלה או לשם קבלת החלטה.

56. העברת הצעה לישיבת הממשלה על-פי הוראת ראש הממשלה

הוגשה הצעה לסדר היום של ישיבת ועדת שרים, רשאי ראש הממשלה להורות על העברתה לסדר יומה של ישיבת הממשלה.

57. העברת דיון לממשלה

- (א) נדון נושא בוועדת שרים, רשאי ראש הממשלה להחליט על העברת הדיון לממשלה או הבאתו לידיעתה.
- (ב) נדון נושא בוועדת שרים, רשאית הוועדה להציע על העברתו לדיון בממשלה, ויחולו על ההצעה הוראות פרק א' בתקנון.

פרק ו': טיפול בהצעות חוק

58. ייזום חקיקה ממשלתית

- (א) שר רשאי ליזום חקיקה הנוגעת לתחום סמכותו.
- (ב) נתעורר ספק בדבר מיהו השר שהנושא נמצא בתחום סמכותו – יכריע בדבר ראש הממשלה.
- (ג) שר (להלן - השר היוזם) הרואה צורך בחקיקה הנוגעת לתחום סמכותו של שר אחר (להלן - השר הממונה), יבוא בדברים עם השר הממונה.
- (ד) הסכימו שני השרים על עקרונות החקיקה, יופץ תחילה תזכיר-חוק, לפי הקבוע בסעיף 59 להלן, על-ידי השר הממונה או, אם שני השרים הסכימו לכך, על-ידי השר היוזם.
- (ה) לא הסכימו שני השרים כאמור בסעיף (ד) לעיל, רשאי השר היוזם להציע להעלות את הנושא לסדר היום של הממשלה או של ועדת השרים שנושא ההצעה בתחום סמכויותיה, לדיון עקרוני.
- (ו) קיבלה הממשלה, או ועדת השרים, עקרונית, את הצעתו של השר היוזם, יופץ תזכיר-חוק על-ידי השר הממונה או, אם שני השרים הסכימו לכך, על-ידי השר היוזם.

59. תזכיר חוק

- (א) לפי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 60.010 * מיום 1.10.1968 (להלן – הנוהל), שר יפיץ תחילה תזכיר חוק.
- (ב) לאחר תום המועד לקבלת הסתייגויות השרים לתזכיר החוק, לפי הנוהל, יביא השר את טיוטת החוק לאישור, כאמור בסעיף 60 לתקנון.

60. טיוטת חוק

- (א) טיוטת החוק תהיה חתומה בידי השר המגיש אותה ותכלול את:
- שם החוק המוצע;
 - עיקרי הוראות החוק;
 - מטרות החוק;
 - הצורך בחוק;
 - השפעת החוק הקיים על תקציב המדינה, על תקן המשרד שימונה על ביצועו ועל ההיבטים מנהליים נוספים של אותו משרד ומשרדים ורשויות אחרים;
 - נוסח החוק המוצע;
 - הערות היועץ המשפטי לממשלה לטיוטת החוק;
 - הערות הממונה על התקציבים במשרד האוצר לטיוטת החוק;
 - הסתייגויות של משרדי ממשלה ורשויות ציבוריות אחרות.

- (ב) מזכיר הממשלה יביא את טיוטת-החוק לדיון בוועדת השרים לענייני חקיקה.
- (ג) ועדת השרים תדון בטיוטת-החוק בדרך שדנים בהצעת החלטה לפי פרקים ב' ו-ג' לעיל; השרים שהגישו הסתייגות, או נציגיהם, יוזמנו לדיון.

61. יידוע שרים

עם כינונה של ממשלה חדשה יפיץ מזכיר הממשלה לידיעת השרים רשימה של טיוטות החוק אשר הונחו על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה וטרם אושרו.

הוראה זו תחול גם לגבי שר חדש המצטרף לממשלה.

62. הצעת חוק

- (א) טיוטת-חוק שאישרה ועדת השרים לענייני חקיקה ושקיבלה תוקף של החלטת ממשלה, תעובד ותנוסח במשרד המשפטים לכדי הצעת חוק אשר תפורסם ברשומות.
- (ב) הצעת חוק שנוסחה במשרד המשפטים כאמור בסעיף (א) לעיל, תצורף לפרוטוקול של החלטות הממשלה ויראוה כמאושרת על-ידי הממשלה.

63. חקיקה דחופה

ראתה הממשלה צורך בחקיקה דחופה, היא רשאית לוותר על ההליכים של הגשת תזכיר-חוק, הגשת טיוטת-חוק והדיון בה וניסוח הצעת חוק, או על חלק מההליכים אלה; ויתרה הממשלה כאמור, היא תסמיך את שר המשפטים, יחד עם שר או שרים שתקבע, לאשר על דעתה נוסח הצעת חוק לשם פרסום ברשומות והגשתו לכנסת.

64. הגשת הצעת חוק לכנסת

- (א) הצעת חוק שאושרה בממשלה או על-דעתה, תוגש על-ידי מזכיר הממשלה לכנסת.
- (ב) הצעת החוק תובא לפני הכנסת על-ידי השר הממונה, ויכול שתובא על-ידי סגן השר או שר אחר.
- עמדת הממשלה תחייב את נציגי הממשלה בעת הדיונים בוועדות הכנסת.
- (ג) מזכיר הממשלה, לפי בקשת השר הממונה על ביצוע החוק ובהסכמת יושב-ראש ועדת השרים לענייני חקיקה או לפי בקשת ראש הממשלה, יהיה מוסמך לבקש בשם הממשלה מוועדת הכנסת להחליט על הקדמת הדיון בהצעת-החוק לפי סעיף 81(ג) לתקנון הכנסת.

- (א) מסירת הודעה לפי סעיף 95(א) לתקנון הכנסת בדבר חזרתה של הממשלה מהצעת חוק שהגישה לכנסת, טעונה החלטת ממשלה או ועדת השרים לענייני חקיקה אשר תחליט בנושא על דעת הממשלה.
- (ב) במקרים שאינם סובלים דיחוי, ההודעה לפי סעיף (א) לעיל יכולה להימסר על-פי החלטת השר שהביא את הצעת החוק לכנסת, בהסכמת ראש הממשלה ויושב ראש ועדת השרים לענייני חקיקה, או על-פי החלטת ראש הממשלה.
- (ג) הוראות סעיף זה יחולו גם לעניין חזרת הממשלה מהחזרת הצעת חוק, כאמור בסעיף 95(ג) לתקנון הכנסת.

66. הצעת חוק של חבר כנסת (הצעת חוק פרטית)

- (א) העבירה מזכירות הכנסת למזכירות הממשלה הצעת חוק של חבר כנסת (להלן: "הצעת חוק פרטית"), יעבירה מזכיר הממשלה, בסמוך לקבלתה ובטרם הדיון בה בוועדת השרים לענייני חקיקה, אל השר שנושא הצעת החוק הפרטית הוא בתחום פעולתו, לשם קבלת הערותיו, והעתק ממנה יעביר לשאר השרים.
- (ב) השרים יעבירו הערות בכתב למזכירות הממשלה בתוך 30 יום מיום העברת הצעת החוק הפרטית לעיונם, למעט הצעות חוק שוועדת הכנסת או הממשלה החליטו לפטור אותן מחובת הנחה בת 45 יום, כקבוע בסעיף 76 בתקנון הכנסת; העתקי ההערות יועברו אל שר המשפטים.
- (ג) לעניין סעיף 76 בתקנון הכנסת - תיאום הזמן שבו יתקיים הדיון המוקדם בהצעת החוק הפרטית, ייעשה עם מזכירות הממשלה, באישור שר המשפטים.
- (ד) ועדת השרים לענייני חקיקה תדון בהצעות חוק פרטיות שלגביהן נקבע מועד לדיון במליאת הכנסת, ותקבע את עמדת הממשלה לגביהן.
- (ה) הצעת-חוק פרטית שתובא לדיון במליאת הכנסת בטרם קבעה לגביה ועדת השרים עמדה כנדרש, תהיה עמדת הממשלה - להתנגד. היה בוועדת השרים מספר המצביעים בעד ונגד הצעת החוק שווה, עמדת הממשלה תהיה להתנגד לה.
- (ו) (1) על אף האמור בסעיף 39 בתקנון, רשאי שר לערור על החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה, בעניין הצעת חוק פרטית, בתוך שבוע ימים בלבד מיום ההחלטה.
 (2) הוגש ערר כאמור, תהיה עמדת הממשלה להתנגד להצעת החוק הפרטית כל עוד לא התקבלה החלטה בערר.
 (3) הוגש ערר, יעלה שר המשפטים את הצעת החוק הפרטית לדיון מחדש בוועדת השרים, אלא אם ביקש השר העורר שהדיון בערר יתקיים במליאת הממשלה.
 (4) נעדר השר העורר מן הדיון בערר שהגיש, יידחה הדיון למועד אחר, אלא אם הסמיך השר העורר שר אחר להציג את הערר במקומו והודעה על כך נמסרה מראש למזכיר הממשלה, או שראש הממשלה אישר קיומו של הדיון שלא בנוכחות השר העורר, והודעה על כך נמסרה לשר העורר.

(5) הוגש ערר על החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה, בעניין הצעת חוק פרטית שביצועה כרוך בעלות תקציבית כמשמעה בסעיף 3ג(ד)(2) לחוק יסוד: משק המדינה, לממשלה או לגוף מתוקצב - יידון הערר בממשלה, אלא אם הסכימו השר העורר, שר המשפטים ושר האוצר כי הערר יידון בוועדת השרים לענייני חקיקה.

הוגש ערר כאמור, יגיש שר האוצר למזכירות הממשלה את אומדן העלות התקציבית של הצעת החוק, סמוך לאחר הגשת הערר.

לעניין סעיף זה תיקבע העלות התקציבית של הצעת חוק על פי הערכת שר האוצר או מי שהוא הסמיך לכך.

בסעיף זה – "גוף מתוקצב" – כהגדרתו בסעיף 3ג לחוק יסוד: משק המדינה.

(ז) השר או סגן השר הנוגע בדבר יביא לפני הכנסת את עמדת הממשלה לגבי הצעת החוק הפרטית.

עמדת הממשלה תחייב את נציגי הממשלה בעת הדיונים בוועדות הכנסת.

67. החלת דין הרציפות על הצעת חוק

הצעת שר להחיל דין רציפות על הצעת-חוק, לפי סעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג-1993 (להלן – "חוק הרציפות"), וכן הודעת ועדה מוועדות הכנסת לפי סעיף 4 לחוק הרציפות, יועברו על-ידי מזכיר הממשלה לכל חברי הממשלה. ועדת השרים לענייני חקיקה תדון בהצעה ותקבע את עמדת הממשלה לגביה. הוגש ערר – הוא יידון בהתאם להוראות סעיף 40 בתקנון.

הדיון בהודעת ועדה מוועדות הכנסת יתקיים בהתאם לאמור בסעיף 4 לחוק הרציפות. החליטה ועדת השרים לענייני חקיקה שהממשלה תבקש החלת דין רציפות על הצעת חוק על-פי סעיף 1 לחוק הרציפות, יודיע על כך השר הנוגע בדבר או יושב ראש ועדת השרים במליאת הכנסת.

עמדת הממשלה לגבי הודעה של ועדה מוועדות הכנסת לפי סעיף 4 לחוק הרציפות תועבר לוועדה מוועדות הכנסת ולשר הנוגע בדבר.

פרק ז': מצב חירום ותקנות לשעת חירום

68. הכרזת מצב חירום

סעיף 38 בחוק יסוד: הממשלה קובע:

- "(א) ראתה הכנסת שקיים במדינה מצב של חירום, רשאית היא ביוזמתה או על-פי הצעת הממשלה, להכריז על מצב חירום.
- (ב) תקופת תוקפה של ההכרזה תהא כפי שנקבע בה, אך לא תעלה על שנה; הכנסת רשאית לחזור ולהכריז על מצב חירום כאמור.
- (ג) ראתה הממשלה שקיים במדינה מצב של חירום ושעקב דחיפות העניין יש להכריז על מצב חירום עוד לפני שניתן לכנס את הכנסת, היא רשאית להכריז על מצב חירום; תוקפה של ההכרזה יפקע כעבור שבעה ימים מיום נתינתה, אם לא אושרה או בוטלה קודם לכן על-ידי הכנסת, בהחלטה של רוב חבריה; לא התכנסה הכנסת, רשאית הממשלה לחזור ולהכריז על מצב חירום כאמור בסעיף קטן זה.
- (ד) הכרזות הכנסת או הממשלה על מצב חירום יפורסמו ברשומות; לא ניתן לפרסם הכרזה על מצב החירום ברשומות, תפורסם ההכרזה בדרך מתאימה אחרת, ובלבד שתפורסם ברשומות מיד כשניתן יהיה לעשות כן.
- (ה) הכנסת רשאית בכל עת לבטל הכרזה על מצב חירום; הודעה על תביטול תפורסם ברשומות."

69. תקנות שעת חירום

סעיף 39 בחוק יסוד: הממשלה קובע:

- "(א) במצב חירום רשאית הממשלה להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים; תקנות שעת חירום יונחו על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר התקנתן.
- (ב) ראה ראש הממשלה כי לא ניתן לכנס את הממשלה וכי קיים צורך דחוף וחיוני להתקין תקנות שעת חירום, רשאי הוא להתקין או להסמיך שר להתקין.
- (ג) תקנות שעת חירום כוחן יפה לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים, וכן להטיל או להגדיל מסים או תשלומי חובה אחרים, והכל זולת אם אין הוראה אחרת בחוק.
- (ד) אין בכוחן של תקנות שעת חירום למנוע פניה לערכאות, לקבוע ענישה למפרע, או להתיר פגיעה בכבוד האדם.
- (ה) לא יותקנו תקנות שעת חירום ולא יופעלו מכוחן הסדרים, אמצעים וסמכויות, אלא במידה שמצב החירום מחייב זאת.

- (ו) תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חדשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק, או שבוטלו על-ידי הכנסת בחוק או בהחלטה של רוב חברי הכנסת.
- (ז) תקנות שעת חירום ייכנסו לתוקף עם פרסומן ברשומות; לא ניתן לפרסמן ברשומות, הן יפורסמו בדרך מתאימה אחרת, ובלבד שיפורסמו ברשומות מיד כשניתן יהיה לעשות כן.
- (ח) חדל מצב החירום להתקיים, יוסיפו תקנות שעת חירום להתקיים לתקופת תוקפן אך לא יותר מ-60 ימים מסיום מצב החירום; תקנות שעת חירום שתוקפן הוארך בחוק, יוסיפו לעמוד בתוקפן."

70. נסיעת ראש הממשלה ושר לחוץ-לארץ

- (א) (1) ככלל, נסיעת ראש הממשלה לחוץ-לארץ תובא לידיעת הממשלה.
- (2) נסיעת שר לחוץ-לארץ בתפקיד תהיה באישורו של ראש הממשלה והיא תובא לידיעת הממשלה.
- (ב) הודעה על נסיעת שר לחוץ-לארץ תוגש למזכירות הממשלה על-גבי טופס שהעתקו מצורף כנספח ג' לתקנון, מוקדם ככל הניתן.
- (ג) עם הגשת הבקשה למזכירות הממשלה יעדכן השר את לשכת המנהל הכללי של משרד החוץ על אודות הנסיעה.
- (ד) בתום הנסיעה יעביר השר לראש הממשלה או לשרים הנוגעים בדבר, ועל-פי שיקול דעתו של השר, דיווח על פרטים רלוונטיים לעבודת הממשלה או לעניינם של שרים אחרים שעלו בנסיעתו.
- (ה) שר או סגן שר הנוסע לחוץ-לארץ במימון גורם שאינו ממשלתי יפנה ליועץ המשפטי של משרדו מראש על-מנת לקבל חוות דעת בשאלה אם יש בקבלת המימון האמור משום חשש לניגוד עניינים או פגיעה בטוהר המידות או בסדרי המינהל התקינים וזאת מבלי לגרוע מאחריותו האישית של השר או של סגן השר להימנע מניגוד עניינים ביחס למימון זה.
- (ו) שר הנוסע לחוץ-לארץ שלא בתפקיד ידווח למזכיר הממשלה בכתב ומבעוד מועד על אודות נסיעתו, לרבות יעד הנסיעה ומועדיה.
- מזכיר הממשלה יודיע לראש הממשלה על נסיעת שר כאמור ועל פרטי הנסיעה של שר, מוקדם ככל הניתן.
- (ז) שר הנוסע לחוץ-לארץ, בין בתפקיד ובין שלא בתפקיד, יודיע למזכיר הממשלה, עובר לנסיעה, את שמו של חבר-הכנסת עימו הוא מקוֹזֵז, אלא אם ראש הממשלה ראה לפטור אותו מחובה זו בשל טעמים מיוחדים.
- (ח) הממשלה רשאית לקבוע שר שימלא את מקום השר שנעדר מן הארץ. מילוי המקום יכול שיהיה לכל תפקידיו של השר, כולם או מקצתם.
- הממשלה תפרסם ברשומות ותודיע ליושב ראש הכנסת על מילוי מקומו של שר.
- (ט) נסיעת סגן שר לחוץ לארץ, בתפקיד תהיה באישור השר הממונה על משרדו של סגן השר.
- נסיעת סגן שר שאינה בתפקיד תובא לידיעת השר הממונה על המשרד.
- (י) נעדר ראש הממשלה מן הארץ, יזמן ממלא מקומו את ישיבות הממשלה וינהל אותן. לא מונה ממלא מקום לראש הממשלה או שנבצר מממלא המקום למלא את תפקידו, תקבע הממשלה, בהתאם לסעיף 16 לחוק יסוד: הממשלה ועל-פי הצעת ראש הממשלה, את אחד השרים, שהוא חבר כנסת, למלא את מקומו בעת העדרו מן הארץ, לצורך זימון ישיבות הממשלה.

הממשלה תפרסם ברשומות ותודיע ליושב-ראש הכנסת על מילוי מקומו של ראש
הממשלה.

פרק ט': פרוטוקול החלטות ותמליל הדיונים של הממשלה וועדות השרים

71. תמליל של דיוני הממשלה וועדות השרים

- (א) תמליל של דיוני הממשלה וכן של ועדות שרים יירשם כפי שיקבע מזכיר הממשלה (להלן – "תמליל"). ככלל יתועדו הדיונים גם בהקלטה.
התמלילים יישמרו במזכירות הממשלה ולא יועברו לגורמים אחרים לרבות לשרים. מזכיר הממשלה אחראי להפקדת התמלילים בגנזך המדינה.
- (ב) תמליל של ישיבות הממשלה ושל ועדות שרים בדיוניהן יסווג "סודי ביותר".
התמלילים הינם חומר סודי וחשאי לתקופה הקבועה בתקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), התש"ע-2010.
- (ג) מזכיר הממשלה רשאי, על אף האמור בסעיף (ב) לעיל, לסווג תמליל או חלק ממנו בכל סיווג.
אולם, תמליל של ישיבות הממשלה ושל ועדות שרים בדיוניהן בעניינים המפורטים בסעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה, יסווגו "סודי ביותר" ויחולו עליהם הוראות סעיף 72 לתקנון זה בשינויים המחויבים.
לעניין פרוטוקול החלטות ותמליל של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, ראה סעיף 51 לתקנון.
- (ד) (1) העיון בתמלילים כמפורט לעיל אסור, למעט לחברי הממשלה.
(2) על אף האמור בסעיף (1) לעיל, מזכיר הממשלה רשאי, בנסיבות מיוחדות, לאשר לעובד ציבור לעיין בתמליל של ישיבת ממשלה או ועדת שרים, וזאת לצורך עבודתו השוטפת ובתחום הנוגע לעיסוקו של עובד הציבור.
(3) המבקש לעיין בתמליל יודיע על כך למזכיר הממשלה והוא יעמיד את התמליל לעיונו של המבקש במזכירות הממשלה.
(4) מזכיר הממשלה יתיר למי שנשא דברים בישיבת ממשלה או בוועדת שרים לעיין בדבריו כפי שנרשמו בתמליל, וזאת במתכונת שיקבע מזכיר הממשלה.

72. פרוטוקול הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים

- (א) מזכיר הממשלה, או מי שהוסמך על ידו, יערוך פרוטוקול של הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים.
- (ב) בפרוטוקול יירשמו שמות הנוכחים בישיבה, שמות הנעדרים, סיכום הדיון, הנחיות ראש הממשלה, או יושב ראש הוועדה, ההחלטות - אם נתקבלו, ואם נערכה הצבעה לגבי החלטה באותה ישיבה - גם מניין הקולות בהצבעה.

- (ג) על-פי החלטה של ראש הממשלה או של יושב-ראש ועדת שרים, לפי העניין, לא תיכלל בפרוטוקול החלטה סודית ונוסחה יישמר בנפרד אצל מזכיר הממשלה, ובפרוטוקול יצוין "ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה".
- (ד) העתקי הפרוטוקולים, למעט פרוטוקול של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, וועדות שרים מסוגות אחרות, יופצו לנשיא המדינה, לשרים, ליועץ המשפטי לממשלה הממשלה ולבעלי תפקידים אחרים, כפי שקבע מזכיר הממשלה.
- (ה) מזכירות הממשלה תעביר החלטות של הממשלה ושל ועדות השרים לשר המופקד על ביצוען, ולגורמים אחרים הנוגעים לעניין.

סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה, קובע:

"(א) הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדת שרים בעניינים הבאים הם סודיים וגילויים או פרסומם אסור; ואלה העניינים:

- (1) ביטחון המדינה;
- (2) יחסי חוץ של המדינה;
- (3) סוג עניינים אחר שהממשלה ראתה בסודיותם כחיונית למדינה והכריזה עליהם, בצו, לצורך סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה.
- (4) עניין שהממשלה החליטה לשמרו בסוד, ובלבד שגילוי ופרסומו של עניין כאמור אינו אסור לפי חוק-יסוד: הממשלה אלא על מי שידע על ההחלטה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על דברים שהממשלה או ראש הממשלה, או מי שהממשלה או ראש הממשלה הסמיכוהו לכך, התירו את פרסומם, או על דברים שפרסומם נדרש על-פי דין."

74. הודעה בדבר סודיות הישיבה

בראשיתה של ישיבת ממשלה או ועדת שרים אשר בה נדונים עניינים סודיים כאמור, יודיע מזכיר הממשלה, בתיאום עם יושב ראש הוועדה, כי חלות על הדיון ועל ההחלטות הוראות סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה, בדבר סודיות.

75. פרסום על-ידי מזכיר הממשלה

- (א) מזכיר הממשלה מוסמך לפרסם עניינים שפרסומם נאסר כאמור בסעיף 73 לתקנון.³
- (ב) בקביעת הנושאים הניתנים לפרסום, יפעל מזכיר הממשלה לפי הנחיות של ראש הממשלה, או של יושב-ראש ועדות השרים, או של שר אחר שקבע לכך ראש הממשלה, דרך כלל או לעניין מסוים.

76. פרסום ברבים

מזכיר הממשלה רשאי להתיר פרסום סדרי היום, הצעות להחלטה והחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים אשר קיבלו תוקף של החלטות ממשלה.

³ ראה הסמכת מזכיר הממשלה – י"פ התשכ"ט, עמ' 602

77. אי-פרסום על-ידי המשרדים

- (א) ידיעות על דיונים והחלטות של הממשלה או של ועדות השרים וחומר לסדר היום שהוגש לקראתם, אף אם גילויים ופרסומם לא נאסרו כאמור בסעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה, לא יפרסמו שרים ולא יגלו בעצמם או באמצעות דוברי משרדיהם, אלא אם הסמיך לכך בכל מקרה ראש הממשלה, או יושב-ראש ועדת השרים או מזכיר הממשלה, לפי העניין, או שניתן לכך היתר אחר לפי סעיף 35(ב) לחוק יסוד: הממשלה.
- (ב) אין באמור בסעיף (א) לעיל, כדי לגרוע מסמכותו של שר לגלות או לפרסם מידע שהוכן במשרדו בתחום אחריותו של המשרד רק מן הטעם שהוגש כחומר לסדר היום של הממשלה.
- (ג) על אף האמור בסעיף (א) לעיל, רשאי שר להסביר החלטה של הממשלה או של ועדת שרים, ובלבד שלא יחלוק על החלטת הממשלה וכן שלא ימסור פרטים על הדיונים שקדמו לאותה החלטה, אלא באישור ראש הממשלה.

78. פניות מהציבור

פניות בכתב מהציבור בעניין החלטות ממשלה וחומר אחר יטופלו בהתאם לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה.

פרק י"א: פרסומים והודעות ברשומות

79. פרסומים והודעות על-פי דין

פרסומים והודעות ברשומות מטעם הממשלה, הנעשים על-פי הוראה שבדין, ייעשו וייחתמו על-ידי מזכיר הממשלה.

80. הודעות ופרסומים אחרים

פרסומים והודעות מטעם הממשלה שלא על-פי הוראה שבדין ייעשו על-פי הוראת הממשלה וייחתמו על-ידי מזכיר הממשלה, אם לא הורה ראש הממשלה הוראה אחרת.

פרק י"ב: הממשלה והכנסת

81. שר מתאם

ראש הממשלה יטיל על אחד השרים להיות שר המתאם בין הממשלה לבין הכנסת, ויכול ראש הממשלה להטיל על אחד מסגני השרים תפקיד זה.

82. הודעות בכנסת

- (א) ראש הממשלה יקבע את השר אשר יביא לפני הכנסת הודעת ממשלה או בקשה לאישור פעולה, הטעונות הודעה לכנסת או אישור הכנסת, על-פי חוק יסוד: הממשלה, או על-פי חוק הממשלה, התשס"א-2001.
- (ב) הודעות אחרות מטעם הממשלה בכנסת ימסור ראש הממשלה או שר אחר שהממשלה או ראש הממשלה הסמיכו לכך.

83. הצעות בדבר סדר היום של ישיבות הכנסת

מזכיר הממשלה יפעל מטעם ראש הממשלה או הממשלה בכל הקשור לסדר היום של הכנסת, בתיאום עם השר המקשר וכמפורט בתקנון הכנסת.

84. הצעה לסדר היום של הכנסת

- (א) הביאה מזכירות הכנסת לידיעת מזכיר הממשלה דבר קיומה של הצעה רגילה או דחופה לסדר היום של הכנסת, ימציא מזכיר הממשלה את ההצעה האמורה לחוות דעתו של השר הנוגע בדבר.
- (ב) קיים ספק מיהו השר שההצעה נוגעת לו - יקבע ראש הממשלה את השר אשר ההצעה תועבר לחוות דעתו. לא קבע ראש הממשלה כאמור, יקבע זאת השר המתאם בין הממשלה לבין הכנסת.
- (ג) השר אשר ההצעה לסדר היא בתחום אחריותו ישיב בשם הממשלה, אלא אם קבע ראש הממשלה אחרת.

85. שאילתות

- (א) שר יענה על שאילתות בכנסת בנושאים שבתחומי אחריותו.
- (ב) הוגשה לשר שאילתה הנוגעת לתחום אחריותו של שר אחר - יעבירה לשר הנוגע בדבר ויודיע על כך למזכירות הכנסת.
- (ג) קיים ספק מיהו השר שהשאילתה נוגעת לתחום אחריותו - יקבע מזכיר הממשלה את השר שישב לשאילתה.

86. תפקידו של סגן שר

סגן שר יפעל בכנסת בעניינים המנויים בפרק זה בשם השר שמינה אותו ובמסגרת העניינים שמסר לו השר, בהתאם לסעיף 15 בחוק יסוד: הממשלה.

87. אחריות חברי הממשלה

סעיף 4 לחוק יסוד: הממשלה קובע:

"הממשלה אחראית בפני הכנסת אחריות משותפת; שר אחראי בפני ראש הממשלה לתפקידים שעליהם ממונה השר".

- (א) לא יחלוק שר או סגן שר בעת הופעתו במליאת הכנסת או בוועדה מוועדותיה על החלטה של הממשלה, לא יסתייג ממנה ולא יבקר אותה.
- (ב) שרים או נציגיהם המוזמנים להופיע בוועדה מוועדות הכנסת, יביעו את עמדת הממשלה, ובאין עמדת ממשלה יגבשו עמדה משותפת.

פרק י"ג: מעקב אחר ביצוע החלטות הממשלה

88. מעקב אחר ביצוע החלטות ממשלה ודיווח

- (א) החלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה תהא כפופה להוראות סעיף זה.
- (ב) הממשלה תקבע בהחלטתה את השר או השרים שיהיו אחראים למעקב אחר ביצוע אותה החלטה, כאמור בסעיף 4 לתקנון.
- (ג) המנהל הכללי של המשרד שבראשו עומד שר האחראי על מעקב אחר ביצוע החלטה, ידווח למנהל הכללי של משרד ראש הממשלה על יישום החלטה. הדיווח יעשה עד 14 יום לפני פקיעת המועדים הקבועים לביצוע החלטה וכן בתום כל שנה קלנדרית.
- (ד) המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה ירכז את דיווחי המשרדים לפי סעיף קטן (ג) ויציג לממשלה, או לגורם אחר אם קבעה זאת הממשלה, לפחות אחת לשנה, דו"ח על ההתקדמות בביצוע החלטות הממשלה.
- (ה) ראש המטה לביטחון לאומי אחראי לעקוב אחר ביצוע החלטות הממשלה בענייני חוץ וביטחון וכן לעקוב אחר ביצוע החלטותיהן של ועדות השרים שתחום עיסוקן הוא בענייני חוץ וביטחון, והכל בהתאם לקבוע בחוק המטה לביטחון לאומי, התשס"ח-2008 בעניין זה.
- ראש המטה לביטחון לאומי ידווח לראש הממשלה על יישום החלטות האמורות ויעביר עותק מן הדיווח למזכיר הממשלה.
- (ו) המעקב אחר ביצוע החלטות המתקבלות במסגרת דיונים על תקציב המדינה, לרבות החלטות הנוגעות לחוקים הקשורים לתקציב, ירוכז על-ידי הממונה על התקציבים במשרד האוצר, אלא אם כן נקבע אחרת.
- (ז) למרות האמור בסעיפים (א)-(ו) לעיל, מזכיר הממשלה רשאי לפנות לכל גורם ולקבל עדכון באשר לביצוע החלטה.

89. מעקב אחר הצעות חוק

לעניין החלטה בדבר הצעת חוק ממשלתית, יסתיים המעקב עם הגשת הצעת החוק לכנסת. על החלטות הנוגעות להצעת חוק של חבר כנסת (הצעת חוק פרטית) – ככלל לא יתקיים מעקב.

90. הטמעת החלטות ממשלה בתוכניות העבודה של משרדי הממשלה

שר האחראי על ביצוע החלטת ממשלה המסווגת כהחלטה ביצועית או החלטה על הנעת תחליק עבודה יעדכן בתוך שלושה חודשים מיום קבלת החלטת ממשלה את תכנית העבודה המשרדית ב"ספר תוכניות העבודה של משרדי הממשלה". במקרה שבו מספר שרים אחראים על ביצוע החלטה, כל שר יעדכן את תכניות העבודה במשרדו.

נספח א' בתקנון לעבודת הממשלה

"טופס" להמחשה ולהנחיה לצורך גיבוש הצעות ודברי הסבר להחלטה לממשלה או לוועדת

שרים

כותרת המגדירה את מהות הנושא המובא לדיון ולאישור

הצעה להחלטה

מחליטים, - כאן יבוא נוסח ההצעה שהממשלה מתבקשת לאשר. אם נדרשת הוצאה תקציבית יצוין היקפה ומהו המקור התקציבי ליישום ההצעה.

במקרים המתאימים יצוין לוח זמנים לביצועה של ההחלטה.

אם נדרש שינוי, תיקון או ביטול החלטות קודמות של הממשלה יצוין העניין במפורש. אם נדרש ייזום חקיקה או תיקון חקיקה בהקשר להצעה, ייאמר כאן כי מוטל על שר פלוני להגיש הצעת חוק בעניין.

ההצעה תצביע על השר האחראי לביצוע ההחלטה המוצעת ואם ההחלטה המוצעת נוגעת לתחום סמכותם של מספר שרים – יוצבע במפורש איזה שר אחראי על איזה חלק מן ההצעה.

ההצעה תצביע גם על הגורם האחראי למעקב אחר ביצוע ההחלטה או חלקים ממנה.

דברי הסבר

רקע כללי

בו יובהר הצורך בקבלת הצעת ההחלטה, המניעים והנסיבות שהביאו ליוזמה וכו'.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

בהצעות שיש להן היבט כלכלי יובאו נתונים כלכליים, לרבות נתונים מספריים, נתונים השוואתיים וכן צפי להשלכות על משק המדינה ועל כלכלתה.

גורם אחראי למעקב (בהחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה)

כאן יוגדר השר (או השרים, לפי העניין) שיהיה אחראי למעקב אחר ביצוע ההחלטה.

תקציב

כאן יפורט חיקף התקציב הנדרש לביצוע ההחלטה ואם היא כלולה במסגרת התקציב המאושר של המשרד.

אם ההוצאה הכספית אינה נכללת במסגרת התקציב המאושר, ינקוב השר מגיש ההצעה במקום התקציב למימונה, תוך ציון עמדת שר האוצר.

לעניין זה - "הוצאה כספית" – לרבות התחייבות להוצאה או הפחתה של הכנסה.

התקציב הנדרש ליישום ההצעה, היקפו ומקורותיו יצוינו גם בהצעת ההחלטה.

בהצעות החלטה בעלות השלכות פיסקאליות יוצג המתווה הרב-שנתי של עלות ההצעה לאורך תקופה של 5 שנים או התקופה בה צפויה להצעה השלכה תקציבית, לפי הקצר ביניהם.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

כאן יובאו נתונים והבהרות אם יש להצעה השלכות על מצבת כח האדם ומתם היקפי הגידול או הצימצום בכח האדם, היבטים של ייעול וחיסכון בכח אדם.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

כאן יצוין אם ההצעה נוגעת לתחום סמכותו של שר אחר: אם כן – יש לציין מהי עמדתו של השר האחר.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

כאן יצוינו החלטות קודמות של הממשלה העוסקות באותו נושא.

אם נדרש לשנות החלטות קודמות, להוסיף עליהן או לבטלן – יש לציין זאת במפורש גם בהצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה, או מי שהוסמך מטעמו, תצורף להצעה להחלטה.

סיווגים*

סיווג ראשי:

סיווג משני:

תחום פעולה עיקרי:

חתימת השר המגיש

ההצעה תוגש בליווי מכתב הנושא את חתימת השר המגיש:

יש להתייחס לכל אחת מכותרות המשנה המופיעות בדברי ההסבר.

במקרה שאחת או יותר מכותרות המשנה אינה רלוונטית להצעת ההחלטה, יש לציין במפורש

"לא רלוונטי" או "אין".

* הצעות ההחלטה תסווגנה בהתאם ל"מסמך עזר לסיווג הצעות ההחלטה המובאות לממשלה", בידוי מזכירות הממשלה הסמכות לאשר את הסיווג המוצע או לשנות אותו על-מנת שיתאים לכללי עבודת הממשלה.

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת החלטה: _____

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת החלטה נוגעת להם:

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שחשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

חתימה

תפקיד

שם

סוג ההחלטה (לכל החלטה ייקבע סוג אחד ראשי ומספר סוגי משנה)

1. **החלטה ביצועית** (החלטות העוסקות ביישום מדיניות הממשלה בתחום כלשהו, בין אם באמצעות ביצוע פעולות באופן ישיר, הקצאה מחדש של משאבים בתוך הממשלה ומחוצה לה, שימוש בכלים כלכליים להשגת יעדי מדיניות והתערבות והסדרה של תחום כלשהו באמצעות רגולציה). **קוד: ביצועי.**
2. **החלטה הצהרתית** (החלטות שמהותן התווית מדיניות ממשלתית, קביעת עקרונות או הצבת יעדים או החלטות המסכמות סקירה או דיווח שניתן לממשלה - אשר אינן מטילות אחריות ביצועית על גורם כלשהו בממשלה). **קוד: הצהרתית.**
3. **החלטה על הנעת תהליך עבודה** (החלטות המטילות אחריות על גורם יחיד או פורום עבודה לגיבוש מדיניות או המלצות בנושא מסוים עד לתאריך יעד, במסגרת ממשלתית או כזו המשתפת גורמים שאינם ממשלתיים). **קוד: תהליך.**
4. **החלטה על מינוי** (החלטות העוסקות במינויים בממשלה ובשירות הציבורי, ובכלל זה מינויי שרים ומנכ"לים, הארכת מינויים קיימים ומינויים לתאגידים סטטוטוריים ולמועצות ציבוריות, באופן שאינו משנה את עבודת הממשלה). **קוד: מינויים.**
5. **החלטה על אופן עבודת הממשלה** (ובכלל זה אופן המינוי לתפקידים בשירות הציבורי, הקמת מסגרות עבודה קבועות בדרג שרים או בדרגים המקצועיים, העברת סמכויות והאצלתן, הקמה ופירוק של גופים ממשלתיים, נהלי רכש וכ"א וכ"י). **קוד: ממשלה.**
6. **החלטה על אישור פורמאלי** של החלטות גופים ודירקטוריונים כנדרש בחוק, אישור תקציב של חברה ממשלתית, הענקת תנאי שכר חריגים לבעלי תפקידים, אשרור אמנות בינלאומיות ומקומיות בנושאים שונים וקבלת עיטורים ממדינות או מגורמים זרים). **קוד: פורמאלי.**
7. **החלטה העוסקת בחקיקה ממשלתית המובאת לכנסת**. **קוד: חק"מ.**
8. **החלטה העוסקת בחקיקה פרטית המובאת לממשלה לצורך גיבוש עמדתה**. **קוד: חק"פ.**
9. **החלטה על שינוי וביטול החלטות ממשלה קודמות**. **קוד: שינוי.**
10. **החלטה על אישור נסיעות**. **קוד: נסיעות.**
11. **החלטה אחרת**. **קוד: אחר.**

תחום הפעולה העיקרי של ההחלטה (לכל החלטה ייקבע תחום אחד)

1. **חוץ וביטחון** (נושאים מדיניים, מערכת הביטחון, היערכות למצבי חירום, חוסן לאומי, מערך המילואים).
2. **חברה וכלכלה** (רווחה, בריאות, חינוך, שיכון ובינוי, חקלאות, פריפריה, מיעוטים, מיסוי, ספורט ומדע).
3. **נושאים אזרחיים** (מדיניות הגירה, בטיחות בדרכים, רעידות אדמה, מעמד האישה, פנים, דמוגרפיה).
4. **ישראל והעם היהודי** (יהדות התפוצות, דת ומדינה, קליטת עליה, ירושלים ומעמדה).
5. **תשתיות וסביבה** (תשתיות פיזיות, תחבורה, התיישבות, תקשורת, תעופה, איכות הסביבה).
6. **המגזר הציבורי** (ממשלה, חברות ממשלתיות, תאגידים סטטוטוריים, שלטון מקומי, מועצות דתיות).
7. **אכיפת חוק** (פשיעה, מדיניות גבולות, הגירה בלתי חוקית, טיפול באלימות וכו').
8. **תרבות, סמלים וטקסים**
9. **אחר** (ובכלל זה להחלטות שסיווגן הראשי חקיקה ממשלתית, חקיקה פרטית או נסיעות שרים).

הערות

- לכל הצעת החלטה יוגדר סוג החלטה ראשי. בנוסף לו, יוגדרו לכל החלטה מספר סוגי משנה, בהתאם למחנות ההחלטות הנדרשות בחלקיה השונים של ההצעה.
- לכל הצעת החלטה יוגדר תחום אחד שהוא תחום הפעולה העיקרי של ההחלטה. כאשר מדובר בהחלטות שסיווגן הראשי חקיקה פרטית, חקיקה ממשלתית או אישור נסיעות, ייכתב "תחום – אחר".
- כאשר המדובר בחקיקה ממשלתית, יש להבחין בין שני סוגים: (1) החלטות ביצועיות של הממשלה אשר שינוי חקיקה הינו חלק מהן תסווגנה כ"ביצועיות" בסיווג ראשי וכ"חקיקה ממשלתית" בסיווג משני; (2) החלטות העוסקות אך ורק בחקיקה ממשלתית על שלביה השונים (אישור המתווה, אישור טיוטת החוק, עררים על ההחלטות וכדומה) תסווגנה כ"חקיקה ממשלתית" בסיווג ראשי ללא סיווגים משניים.
- החלטות שסיווגן אישור מינויים יסווגו על-פי תחום המשרה המדובר; החלטות על אופן עבודת הממשלה יסווגו כחלטות שתחומן המגזר הציבורי.

נהלי הצגת מצגות בישיבת ממשלה

שר המבקש להציג נושא מסוים באמצעות מצגת ינהג כמפורט להלן:

- המצגות יכללו עקרונות ונקודות עניין (בגודל פונט לא קטן מ-36), וכן מרכיבים גרפיים כמו תרשימים, מפות, תמונות, וידאו קצר וכדומה.
- המצגות מיועדות להעביר מסרים ולא פרטי פרטים.
- המצגות אינן חלופה לחומר קריאה נלווה.
- זמן הצגת המצגת לא יעלה על 20 דקות.
- המצגת תכלול לא יותר מ-10 שקפים.

מצגות המיועדות לממשלה יועברו למזכירות הממשלה לפחות יומיים טרם הישיבה.

חריגים מהסדר זה באישור מראש של מזכיר הממשלה.

נספח ג' בתקנון לעבודת הממשלה

בקשת שר לנסיעה לחוץ לארץ בתפקיד

1. שם השר ותפקידו:

2. ארץ היעד:

3. מטרת הנסיעה:

4. פגישות מתוכננות:

5. מועד הנסיעה (יציאה וחזרה):

6. שם חה"כ עימו מקוזז השר:

7. תיאום עם מטה משרד החוץ בלשכת מנכ"ל משרד החוץ (שם ותפקיד):

8. הערות:

נספח ד' בתקנון לעבודת הממשלה

נוהל עבודת הממשלה בחירום

1. כללי

- (א) בבסיס ארגון עבודת הממשלה בחירום עומד נוהל עבודת הממשלה בחירום.
- (ב) מטרת הנוהל היא להגדיר ולקבוע את סדרי עבודת הממשלה בחירום כנספח לתקנון עבודת הממשלה.
- (ג) למען הסר ספק, מובהר כי נוהל זה דן במצבי חירום פרטניים ואינו דן במצב החירום הכללי הקיים במדינה ושהוכרז בהתאם לסעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה.
- (ד) אין באמור בנוהל זה כדי לפגוע בסמכות הנתונה לממשלה או לשר משריה לפעול במצבי חירום על-פי כל דין.

2. מצבי חירום אפשריים

"מצב חירום" – מצב המצריך היערכות מיוחדת ופעילות רב תחומית ברמה הלאומית. מצב החירום יכול לנבוע מאחד מאלה:

- (א) מלחמה כוללת או עימות מוגבל או נסיבות העשויות להוביל למערכה כזו;
- (ב) פיגוע "טרור על" קונבנציונלי או בלתי קונבנציונלי, לרבות שיבוש מערכות מידע הגורם לסיכון בנפש או נזק לתשתיות ("סייבר טרור");
- (ג) אסון טבע – רעידת אדמה, שיטפון וכדומה;
- (ד) מגיפה;
- (ה) תקלה תפעולית, כגון תקלה הגורמת להתפשטות חומר מסוכן או חומר רדיולוגי, וכדומה העשויה לגרום לאסון המוני.

3. הודעה על הפעלת הממשלה במתכונת חירום והפעלת מנגנוני הממשלה בחירום

- (א) ראש הממשלה יהיה מוסמך לקבוע כי לעניין הפעלת הממשלה מתקיים מצב חירום בהתאם לנוהל זה.
- (ב) בקשה להפעלת הממשלה בחירום תובא בפני ראש הממשלה על-ידי שר בממשלת ישראל או על-ידי כל גורם אחר הכפוף לראש הממשלה.

4. הפעלת מנגנוני משרד ראש הממשלה בעת הכרזה על הפעלת הממשלה במתכונת חירום

בהתקיים מצב חירום תינקטנה הפעולות הבאות:

- (א) מזכיר הממשלה יודיע על מצב החירום, בהקדם האפשרי, לכל חברי הממשלה. כל אחד מחברי הממשלה יפעל על-פי תחומי אחריותו ויודיע על מצב החירום לגורמים הכפופים

- לו. חברי הממשלה יודיעו למזכירות הממשלה על מקום הימצאם ועל דרכי ההתקשרות עמם בכל עת על-מנת שניתן יהיה לאתרם ולזמנם לשיבות לפי הצורך.
- (ב) מזכיר הממשלה יודיע על מצב החירום, בהקדם האפשרי, לנשיא המדינה, ליושב ראש הכנסת, ולגורמים נוספים על-פי הנחיית ראש הממשלה.
- (ג) מזכיר הממשלה, ראש המטה לביטחון לאומי, המזכיר הצבאי של ראש הממשלה, מנכ"ל משרד ראש הממשלה, ראש הסגל וראש מערך ההסברה במשרד רח"מ יפעילו, כל אחד בתחום אחריותו, את נוהל החירום של המנגנונים שהם אחראים עליהם, וזאת כדי לאפשר את פעילותם התקינה והיעילה של הממשלה ושל ראש הממשלה במצב החירום.

5. עבודת הממשלה לאחר הכרזה על הפעלת הממשלה במתכונת חירום

- (א) בהתקיים מצב חירום תתכנס הממשלה, בהקדם האפשרי, לשיבה ראשונה בה ינתן עדכון על המצב ויתקבלו החלטות בהתאם. ראש הממשלה יקבע בישיבתה הראשונה של הממשלה את התדירות הנדרשת להתכנסויותיה. ראש הממשלה יקבע ישיבות נוספות, לפי הצורך.
- (ב) הממשלה תתכנס לשיבותיה, במקום מושבה הרגיל במשרד ראש הממשלה בירושלים. ואולם, אם הנסיבות יחייבו זאת, או אם קבע כך ראש הממשלה, תתכנס הממשלה במקום אחר שיקבע וזאת כדי להבטיח את פעולתה התקינה.
- (ג) הוראות תקנון עבודת הממשלה יחולו גם על דיוני הממשלה בעת התכנסותה במצב של חירום בשינויים המתחייבים. ראש הממשלה יהיה מוסמך לקבוע הוראות והנחיות אחרות לעניין זה ככל שיידרש.
- (ד) ראה ראש הממשלה כי המצב מחייב כינוס ועדת שרים כלשהי או קבוצת שרים לנושא מיוחד - ינחה את מזכיר הממשלה לכנסם.
- (ה) ראש הממשלה ייקבע את סדר היום לשיבת הממשלה, ואת משכו של הדיון.
- (ו) הממשלה תקבל דיווח עדכני ושוטף על המצב, וכן כל מידע רלוונטי לצורך קבלת החלטות.
- (ז) הנושאים, התצוגות והעזרים המיועדים להצגת הנתונים לממשלה יתואמו על-ידי ראש המטה לביטחון לאומי, מזכיר הממשלה והמזכיר הצבאי לראש הממשלה. ראש המטה לביטחון לאומי יתאם זאת עם המרכז לניהול משברים לאומיים (להלן - מנ"ל) והגורמים המתאימים.
- (ח) יירשם תמליל מדיוני הממשלה ומדיוני ועדות השרים או קבוצת השרים שיתכנסו בעת חירום. הדיונים יתועדו במקביל גם בהקלטה.
- (ט) החלטות הממשלה והחלטות ועדות השרים יועברו לאלתר על-ידי מזכיר הממשלה לגורמים הנוגעים בדבר לצורך ביצוע.
- (י) סודיות הדיונים תיקבע בהתאם לסעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה. מזכיר הממשלה יהיה אחראי לחדד את העניין בעת ישיבות הממשלה, ועדות השרים או כל הרכב שרים אחר.

6. תפקידי הממשלה ופעולותיה בשעה שקיים מצב חירום

(א) הממשלה תעקוב אחר התפתחות מצב החירום ותנחה, ככל הנדרש, את משרדי הממשלה, הרשויות והזרועות האחרות של המדינה כיצד לטפל באירוע, בהשלכותיו ובתוצאותיו, לרבות:

- (1) להנחות בכל הנוגע לגיוס אמצעים וכוח אדם לטיפול במצב.
- (2) להנחות, ככל הנדרש, בכל הנוגע לפעילות האזרחית והחזרה לחיים תקינים בתום מצב החירום.
- (3) להנחות את מערכי ההסברה והדוברות בארץ ובעולם.

(ב) במצב חירום שעניינו מלחמה, עימות מוגבל או פעילות ביטחונית משמעותית בלבד –

- (1) הממשלה, או כל צוות שרים שיוסמך על-ידי הממשלה, יגדירו את המטרות, ויורו את צה"ל וזרועות הביטחון האחרות באשר ליעדים הנדרשים מהם לצורך הפעילות.
- (2) הממשלה, או כל צוות שרים שיוסמך על-ידי הממשלה, יאשרו את ביצוע התוכניות האסטרטגיות שיוצגו על-ידי צה"ל וזרועות הביטחון האחרות, ויעקבו אחר מהלכי המלחמה, העימות המוגבל או הפעילות הביטחונית.
- (3) הממשלה תדון, ככל שניתן בישיבתה הראשונה שלאחר תחילת מצב החירום, בצורך להכריז על "מצב מיוחד בעורף" לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי" – 1949. החליטה הממשלה כי יש מקום להכרזת "מצב מיוחד בעורף" – תפעל לפי האמור בחוק ההתגוננות האזרחית בעניין זה. אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של שר הביטחון להכריז על "מצב מיוחד בעורף", אם שוכנע שר הביטחון כי קיימות נסיבות המצדיקות הכרזה על מצב מיוחד בעורף, והממשלה טרם הכריזה על כך.

(ג) אם לא קיימת הכרזה על מצב חירום לפי סעיף 38 לחוק יסוד: ממשלה – תדון הממשלה, ככל שניתן בישיבתה הראשונה שלאחר תחילת מצב החירום, בצורך להכריז מצב חירום לפי סעיף זה. החליטה הממשלה כי יש מקום להכרזת מצב חירום לפי סעיף זה – תפעל על-פי האמור בחוק יסוד: הממשלה.

(ד) ראש הממשלה, וכן כל שר בתחום אחריותו, יבחן את הצורך בהתקנת "תקנות שעת חירום", לפי סעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה, ויביא בפני הממשלה את המלצתו בדבר התקנת תקנות שעת חירום כאמור. אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של ראש הממשלה להתקין תקנות שעת חירום או להסמיך שר להתקין, אם לא ניתן לכנס את הממשלה ואם קיים צורך דחוף וחיוני בהתקנתן.

(ה) שר הביטחון יביא בפני הממשלה, ככל שניתן בישיבת הממשלה הראשונה שתתכנס לאחר תחילת מצב חירום, את המלצתו בדבר הפעלת "משק לשעת חירום", כמשמעותו

- בהחלטת הממשלה מס' 1716 מיום 6/7/1986 והחלטת הממשלה מס' 1080 מיום 13/2/2000. הממשלה תדון בהמלצת שר הביטחון ותקבל החלטה בעניין זה.
- (ו) הממשלה תדון בצורך להסמיך את שר הביטחון לפעול לגיוס חיילי מילואים לשירות בנסיבות חירום לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח – 2008, או לשירות במצב מיוחד לפי סעיף 9 לחוק שירות המילואים, לפי העניין. אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של שר הביטחון לקרוא לחיילי מילואים לשירות בצווי חירום, בהסכמת ראש הממשלה, אם שוכנע כי עקב דחיפות העניין יש לעשות כן עוד לפני שניתן לקבל את אישור הממשלה.
- (ז) שר הביטחון ידווח לממשלה על גיוס אמצעים וציוד לפי חוק רישום ציוד וגיוסו, התשמ"ז-1987.
- (ח) הממשלה תדון בצורך לפעול לקבלת תמיכה וסיוע חוץ בתחום המדיני, הצבאי והאזרחי.
- (ט) הממשלה תדון בהנחיות הנדרשות בכל הנוגע להגנת העורף האזרחי והפעילות האזרחית, לרבות החזרה לחיים תקינים בתום מצב החירום.
- (י) הממשלה תדון ותנחה בדבר ההסברה והדוברות לציבור בארץ ובעולם.

7. מתווה לדיוני הממשלה בשעה שקיים מצב חירום

רשימת הנושאים שיוצגו לממשלה:

- (א) במצב חירום שעניינו מלחמה, עימות מוגבל או פעילות ביטחונית משמעותית:
- (1) תמונת מצב האויב (על-פי חזיתות) ביבשה, באוויר ובים.
 - (2) תמונת מצב כוחותינו (על-פי חזיתות) ביבשה, באוויר ובים.
 - (3) תוכניות צה"ל, לרבות דרכי פעולה אפשריות וחלופות.
 - (4) כיווני התפתחות אפשריים ב-48 השעות הבאות.
 - (5) דרישות לסיוע חוץ בתחום הצבאי (אם יהיו כאלה).
 - (6) תמונת מצב העורף, לרבות גורמי הפגיעה, היקפי הפגיעה בעורף והמשמעות של הנזקים שנגרמו לעורף.
 - (7) תמונת מצב בהיבטים של מל"ח, (לרבות תמונת מצב ברשויות המקומיות הנתונות לאיום).
 - (8) תמונת מצב מדינית.
 - (9) הערכת מצב בתחום ההסברה.
 - (10) נושאים נוספים ע"פ קביעת ראש הממשלה.

האחריות לוודא הצגת הנושאים על-ידי השרים וראשי הגופים תהיה על ראש המטה לביטחון לאומי. על בסיס הצגת תמונת המצב תקיים הממשלה הערכת מצב בה יבחנו החלופות ויתקבלו החלטות.

(ב) במצב חירום אחר, לפי העניין :

- (1) תמונת מצב לגבי האירוע.
- (2) מספר הנפגעים והיקף הנזקים שנגרמו.
- (3) משמעויות לגבי האירוע והתפתחותו.
- (4) דרכי הטיפול בתוצאות האירוע.
- (5) משמעויות לגבי כלל הפעילות האזרחית והכלכלית, לרבות תמונת מצב לגבי מל"ח.
- (6) דרישות לסיוע חוץ בהיבטים השונים.
- (7) תמונת מצב רלוונטית של הזירה הבינלאומית.
- (8) הערכת מצב בתחום ההסברה.
- (9) נושאים נוספים על-פי קביעת ראש הממשלה.

האחריות לוודא הצגת הנושאים על-ידי השרים וראשי הגופים תהיה על ראש המטה לביטחון לאומי. על בסיס הצגת תמונת המצב תקיים הממשלה הערכת מצב בה יבחנו החלופות ויתקבלו החלטות.

8. דוברות, הסברה ומסירת מידע לציבור בשעה שקיים מצב חירום

- (א) במהלך מצב החירום יופעל במשרד ראש הממשלה מערך הסברה לאומי בחירום אשר יעסוק בתחומי ההסברה מול התקשורת הישראלית והתקשורת הזרה, ויתאם את פעילות מערכי הדוברות השונים.
- (ב) הממשלה תודיע לציבור על קיומו של מצב חירום. כן תימסר הודעה לציבור על הכרזות והחלטות אחרות של הממשלה, לרבות: הכרזת מצב מיוחד בעורף, הפעלת מערך מל"ח, התקנת תקנות שעת חירום.
- (ג) הממשלה תודיע לציבור, באורח שוטף ותכוף, על דיוניה ועל החלטותיה ככל שאין בהודעות משום פגיעה בביטחון המדינה והציבור ובאינטרסים חיוניים של המדינה או הציבור.
- (ד) ההודעות ימסרו באמצעי התקשורת, ע"י גורם בכיר כפי שייקבע על-ידי ראש הממשלה או הממשלה, ועל ידו בלבד.

נספח 7

הנחייה 3.1002 של היועמ"ש – מסירת
מידע מישיבות ממשלה – פניות מן הציבור

הנחיות היועץ המשפטי לממשלה	משפט חוקתי זכויות חוקתיות - חופש המידע
תאריך: ל' ניסן התשנ"ז, 7 מאי 1997 עדכון: אדר ב' התשס"ג, מרץ 2003 מספר הנחיה: 3.1002 (1.1601)	מסירת מידע מישיבות הממשלה - פניות מן הציבור

מסירת מידע מישיבות הממשלה - פניות מן הציבור

מהי הדרך שעל מזכירות הממשלה לנהוג בפניות מן הציבור לקבל העתקים של החלטות ממשלה או לחתיר לעיין בפרוטוקולים של ישיבות ממשלה (סטנוגרמות) או לצלמם?

1. זכותו של אדם מן הציבור לקבל מרשויות השלטון מידע בו יש לו עניין לגיטימי הוכרה בדין הישראלי עוד לפני שנים רבות. זכות זו קיבלה ביטוי בהוראות שונות בחקיקה בעניינים ספציפיים, ובחלכות בפסיקת בית-המשפט העליון. אף בטרם התקבל חוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 (להלן - חוק חופש המידע), דחה בית-המשפט את הטענה לפיה בהעדר חובה חוקית בדין אין האזרח זכאי לקבל מידע (ראו, למשל: בג"צ 337/66 פיטל נ' ועדת השומה, פ"ד כא(1) 69, 71; בג"צ 142/70 שפירא נ' הוועד המחוזי של לשכת עוה"ד, פ"ד כה(1) 325, 331; בג"צ 708/88 דדון נ' רשות הרישוי, פ"ד מד(2) 224, 226, בג"צ 1601/90 שליט נ' פרס, פ"ד מד(3) 353, 365; ע"א 4999/95 Alberici נ' מ"י, פ"ד נ(1) 39; בג"צ 2594/96 המכללה למינחל נ' לשכת עוה"ד, פ"ד נ(5) 166).

בפסק-הדין בפרשת שליט, הנוכרת לעיל, נקבע כי זכות הציבור לדעת נגזרת מזכות היסוד לחופש ביטוי, וכי זכות זו כוללת גם את הזכות לקבל מידע אשר כנגדה עומדת חובתו של השלטון לספק מידע. הזכות לקבל מידע אינה רק זכותו של הציבור אלא גם זכותו של היחיד (שם, עמ' 365 ו-ז).

2. היקפה וגבולותיה של הזכות לקבל מידע מרשויות השלטון בהיבט הכללי של זכות הציבור לדעת, טרם הותוו באופן ברור בחוק או בפסיקה. לעומת זאת, אין עוד ספק או חולק על זכותו של היחיד לקבל מידע בנושא בו יש לו עניין אישי לגיטימי. בחוק חופש המידע הוסדרה באופן כולל ומקיף הזכות לקבל מידע, גבולותיה וסייגיה. נקודת המוצא של החוק מצויה בסעיף 1 הקובע כי:

"לכל אזרח ישראלי או תושב הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית בהתאם להוראות חוק זה."

3. הזכות לקבל מידע, כמו כל זכות אחרת, אינה אבסולוטית, והיא עשויה לסגת מול זכויות ואינטרסים אחרים, תוך איזון ראוי של ערכים ואינטרסים. בחקיקה ובפסיקת בתי-המשפט הוכרו סייגים וחריגים שונים לזכות לקבלת מידע. סייגים וחריגים אלה קיבלו ביטוי מפורש ושיטתי בחוק חופש המידע.

4. בהוראות הרלוונטיות שבתקנון לעבודת הממשלה קיימת אי-בהירות באשר למסירת החלטות ממשלה למבקשים מעוניינים מן הציבור, ובעיקר לעניין היחס שבין סעיפים 67 ו- 69 לתקנון. ברם, את הוראות התקנון לעניין זה יש לפרש מתוך זיקה ובכפפות לעקרונות המשפטיים המנחים בסוגיה של הזכות לקבלת מידע כדלהלן:

(א) דיונים והחלטות של הממשלה ושל ועדת שרים בעניינים המנויים בסעיף 65(א) לתקנון - ענייני בטחון המדינה, יחסי חוץ ועניינים חסויים אחרים - הם סודיים, וגילויים או פרסומם אסור, אלא אם הותר הדבר על-ידי הממשלה או ראש הממשלה או מי שהם הסמיכו לכך (סעיפים 65 ו- 67 לתקנון).

(ב) החלטות ודיונים של הממשלה ושל ועדת שרים בנושאים שאינם בגדר העניינים המנויים בסעיף 65(א) אינם סודיים מטבע ברייתם, ואין איסור לפרסומם. עם זאת, עשויים להיות נימוקים ושיקולים, בנסיבות קונקרטיות, למניעת גילויים או פרסומם.

(ג) את סעיף 67 לתקנון יש לקרוא לענייננו בכפוף להוראת סעיף 69 לתקנון, היינו - כי בכפוף לאמור בסעיף 67(ב), השרים ודוברי משרדיהם לא יפרסמו מידע על דיונים והחלטות ממשלה וועדות השרים, אלא במסגרת שהותוותה בסעיף-קטן (ב) ש.ס. אולם אין בהוראת סעיף 67 כדי לפגוע בסמכותה ובתפקידה של מזכירות הממשלה לטפל "בפניות מנומקות בכתב מהציבור בעניין החלטות".

(ד) סעיף 68 לתקנון עניינו בנוהל עבודה של העברה שוטפת של החלטות ממשלה וועדות שרים לשר המופקד על ביצוען, ולגורמים אחרים, ציבוריים מטבע הדברים, הנוגעים בדבר לעניין ביצוע ההחלטות. אין סעיף זה עוסק כלל בהיבט של פניות הציבור וחופש המידע.

5. במילוי תפקידה, לפי סעיף 69 לתקנון בטיפול בפניות הציבור, על מזכירות הממשלה לפעול בהתאם לעקרונות הבאים:

א) פרוטוקולים של ישיבות ממשלה

פניות גורמים שונים בבקשה להתיר להם לעיין בסטנוגרמות של ישיבות ממשלה או לצלמן התרבו עם קבלתו של חוק חופש המידע, המחייב, לכאורה, את הממשלה, ככל גוף ציבורי אחר, למסור מידע למי שמבקש זאת, בכפוף לסייגים הקבועים בחוק (סעיף 9 לחוק).

המדיניות, לפיה, ככלל, אין לגלות או לפרסם פרוטוקולים של דיוני הממשלה ודיוני ועדות שרים, להבדיל מהחלטות, על-מנת שלא לפגוע באפשרות של דיון ענייני ופתוח והתבטאות חופשית של השרים ושאר המשתתפים, ללא שיקולים ואילוצים הכרוכים בפרסום הדברים - בדין יסודה. שיקולים אלה הוכרו בחוק חופש המידע כמצדיקים סירוב למסירת מידע אודות דיונים וחוות דעת פנימיות (סעיף 9(ב)(4) לחוק). עם זאת, בידי מזכיר הממשלה קיימת

הסמכות לחתיר עיון או צילום סטנוגרמות בשל נסיבות מיוחדות, אם כי רצוי שהדבר ייעשה במשורה.

ב) החלטות ממשלה

לעומת זאת, אין הצדקה לסירוב גורף למסירת העתקים של החלטות ממשלה למבקשים בעלי עניין, כאשר אין מדובר בהחלטות בעניינים המנויים בסעיף 64(א) לתקנון. על-כן, בהעדר עילה ספציפית המוכרת בדין לסירוב, הכלל הוא שיש להיענות לבקשות לקבלת עותקים של החלטות ממשלה. מזכירות הממשלה נהגה לאורך השנים בגישה של פתיחות ונענתה בחיוב לפניות מן הציבור בעניין זה, ככל שלא היה מדובר מידע חסוי או במניעה עניינית אחרת. כמו כן, מזכירות הממשלה נוהגת באופן שגרתי, לאורך השנים, למסור הודעות לתקשורת על החלטות ממשלה.

בין העילות לסירוב לקבלת החלטות ממשלה, מלבד אלה האמורות בסעיף 64(א) כאמור, ניתן למנות, בין היתר, גם שיקולים מעשיים, כגון: שחטופול בבקשה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה (סעיף 18) לחוק חופש המידע). שיקולים כאלה ואחרים יש לשקול בהתחשב, בין היתר, במידת העניין הלגיטימי שיש למבקש בהחלטה.

כאמור בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 3.1001 (מסירת מידע על-ידי הממשלה לכנסת ולוועדותיה), היקף זכותה של הכנסת ושל ועדה מוועדותיה לקבל מידע מהממשלה רחב מזה של אדם מן הציבור, והסייגים לה מצומצמים יותר. זכות רחבה זו מוקנית כאמור רק לכנסת ולוועדותיה, אך לא לחבר הכנסת הבודד. עם זאת, לחבר הכנסת הבודד קיימת בודאי זכות, שאינה נופלת משל כל אזרח לקבל החלטות ממשלה.